

Tyepgazda

naptár és kisokos

2023

08

VASÁRNAP
Gyöngyvér

 7:30
 16:10

BAK
12.22-01.20.

2023 • 1. HÉT

GYEPGAZDA NAPTÁR ÉS KISOKOS

2023

Felelős kiadó:
Medgyesi Gergely Árpád igazgató
Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság
2023

A KIADVÁNY LÉTREHOZÁSÁBAN KÖZREMŰKÖDTEK:
Balogh Szabolcs, Barabás Ambrus, Patalenszki Adrienn, Lesku Balázs, Tóth Pál

GRAFIKAI TERVEZÉS:
Patkós Stúdió

BORÍTÓKÉP:
Túristvándi Rókás-legelő (Fotó: Habarics Béla)

A LIFE IP GRASSLAND-HU (LIFE17IPE/HU/000018) projekt az Európai Unió LIFE Programjának támogatásával valósul meg.

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

GRASSLANDHU

A kiadvány tartalmáért kizárólag a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság felelős, és nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió véleményét.

Tartalom

MAGYARÁZÓ OLDALAK

A kiadvány használata	1. hét
Védettségi kategóriák értelmezése	2. hét
Védettségi kategória beazonosítása	3. hét
Nem védett területekre vonatkozó előírások	4. hét
Országos védett területekre vonatkozó előírások	5. hét
Natura 2000 védett területekre vonatkozó előírások	6. hét
Magas természeti értékű területek (MTÉT)	7. hét
Helyes mezőgazdasági és környezeti állapot (HMKÁ)	8. hét
Jogszabályok jegyzéke	50. hét
Hatóságok jegyzéke	51. hét
Gyepvédelmi Tanácsadó Szolgálat	52. hét

HELYES ÉS HELYTELEN GAZDÁLKODÁSI MÓDOK

Szántóból gyep	10. hét
Áldott és átkozott víz	12. hét
Legeltetés	17. hét
Búvósávok	34. hét
Kaszáljunk! – Mindent a maga idejében	35. hét
Kaszáljunk! – De hogyan is?	36. hét
Kaszáljunk! – De mivel?	37. hét

VÉDELEMRE SZORULÓ FAJOK

Védett fajok a gyepen – bevezető	11. hét
Magyar kökőrcsin	13. hét
Tűzok	14. hét
Nagy tűzlepke	15. hét
Kék vércse	19. hét
Haris	20. hét
Pompás kosbor	22. hét
Vérfű-hangyaboglárka	23. hét
Bíbic	25. hét

VÉDELEMRE SZORULÓ FAJOK (folyt.)

Kisfészű aszat	27. hét
Nagy szikibagoly	28. hét
Pillangóhatás – gazdálkodói poszter	32. hét
Sztyeplepke	33. hét
Szürkés hangyaboglárka	38. hét
Réti angyalgyökér	41. hét

INVÁZIÓS FAJOK

Inváziós növények – bevezető	29. hét
Selyemkóró	31. hét
Fehér akác	42. hét
Keskenylevelű ezüstfa	45. hét
Mirigyes bálványfa	47. hét
Aranyvessző fajok	49. hét

GYAKORI TÉVHITEK

Kígyók	16. hét
Ragadozó madarak	18. hét
Hernyók	21. hét
Ürge, földikutya, mezei hörcsög	24. hét

VESZÉLYES TERMÉSZET

Tűzek	26. hét
Aszály	30. hét
Állatok veszélyben	44. hét
Megöl a méreg!	46. hét
Belvíz	48. hét

HOGYAN CSINÁLTÁK ELŐDEINK?

Harmóniában a természettel	9. hét
Kézi kaszálás	39. hét
Szénacsinálók	40. hét
Pásztorkodás	43. hét

A kiadvány használata

TISZTELT GYEPGAZDÁLKODÓ!

Ha ezt a naptárt a kezében tartja, Ön minden bizonnyal a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság működési területén gazdálkodik. Azért készítettük és juttattuk el Önnek ezt a kiadványt, hogy hasznos társa legyen a 2023-as szezonban – és talán azon is túl. Látni fogja, hogy nem csak egy hagyományos naptárról van szó: igyekeztünk tömören átadni a legfontosabb ismereteket, amit gyepgazdálkodóként természetvédelmi szempontból tudnia kell. Ezek megismerése közös érdekünk.

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság

**A KIADVÁNYBAN
AZ ADOTT HETI
NAPTÁR MELLETT
MINDIG TALÁL
EGY-EGY INFORMÁCIÓS
OLDALT IS.**

**EZEK A KÖVETKEZŐ
TÉMÁK KÖRÜL
CSOPORTOSULNAK.**

**A SZÍNEK SEGÍTENEK
ELIGAZODNI AZ EGYES
TÉMÁK KÖZÖTT.**

MAGYARÁZÓ OLDALAK

HELYES ÉS HELYTELEN
GAZDÁLKODÁSI MÓDOK

VÉDELEMRE SZORULÓ FAJOK

INVÁZIÓS FAJOK

GYAKORI TÉVHITEK

VESZÉLYES TERMÉSZET

HOGYAN CSINÁLTÁK ELŐDEINK?

A NAPTÁRBAN ELŐFORDULÓ SZIMBÓLUMOK MAGYARÁZATA

Növények

Madarak

Lepkék

Hüllők, kételtűek

Támogatásokkal kapcsolatos időpontok

Január

FERGETEG HAVA

02 HÉTFŐ

Ábel

03 KEDD

Genovéva, Benjámín

04 SZERDA

Titusz, Leona

05 CSÜTÖRTÖK

Simon

06 PÉNTEK

Boldizsár • **VÍZKERESZT**

07 SZOMBAT

Attila, Ramóna

08 VASÁRNAP

Gyöngyvér

BAK
12.22-01.20.

2023 • 1. HÉT

A védettségi kategóriák értelmezése

Az alábbi táblázatban összefoglaljuk, milyen védettségi kategóriába eshet az Ön által művelt gyepterület.

Ennek ismerete fontos:

- Támogatások igénybevételekor
- Az adott védettségi formára érvényes szabályok betartásakor

FONTOS!

EGY ADOTT FÖLDTERÜLET AKÁR TÖBB VÉDETTÉSI KATEGÓRIÁBA IS TARTOZHAT (PL. TÁJVÉDELMI KÖRZET ÉS NATURA 2000). ILYEN ESETEKBEN, HA VAN ELTÉRÉS A SZABÁLYOZÁSBAN, MINDIG A SZIGORÚBB ELŐÍRÁSNAK KELL MEGFELELNI.

ORSZÁGOS VÉDETT	NEMZETI PARK (NP)	1 db
	TÁJVÉDELMI KÖRZET (TK)	4 db
	TERMÉSZETVÉDELMI TERÜLET (TT)	18 db
	EX LEGE VÉDETT TERÜLET	kb. 400 db
NATURA 2000	NATURA 2000 VÉDETT TERÜLET	367 ezer ha
NEM VÉDETT TERÜLETEK		

A táblázatban látható számok a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság (HNPI) működési területére értendők

**EX LEGE, AZAZ:
A TÖRVÉNY EREJÉNÉL FOGVA,
IDE TARTOZNAK A LÁPOK,
A SZIKES TAVAK, KUNHALMOK,
FÖLDVÁRAK, FORRÁSOK,
VÍZNYELŐK ÉS MÉG
A BARLANGOK IS, MELYEK
FÜGGETLENÜL ATTÓL,
HOL TALÁLHATÓK,
VÉDELMEZT ÉLVEZNEK.**

**BŐVEBBEN
AZ ORSZÁGOS
JELENTŐSÉGŰ
VÉDETT
TERÜLETEKRŐL:**

**BŐVEBBEN
A NATURA 2000
HÁLÓZATRÓL:**

A KÖVETKEZŐ INFORMÁCIÓS OLDALON TALÁLHATÓ ÁBRA SEGÍT ELIGAZODNI,
MILYEN TÍPUSÚ VÉDELEM VONATKOZIK EGY ADOTT TERÜLETRE.

Január

FERGETEG HAVA

09 HÉTFŐ
Marcell

 7:30

 16:11

10 KEDD
Melánia

 7:29

 16:12

11 SZERDA
Ágota

 7:29

 16:14

12 CSÜTÖRTÖK
Ernő

 7:28

 16:15

13 PÉNTEK
Veronika

 7:28

 16:16

14 SZOMBAT
Bódog

 7:27

 16:17

15 VASÁRNAP
Lóránt, Loránd

 7:26

 16:19

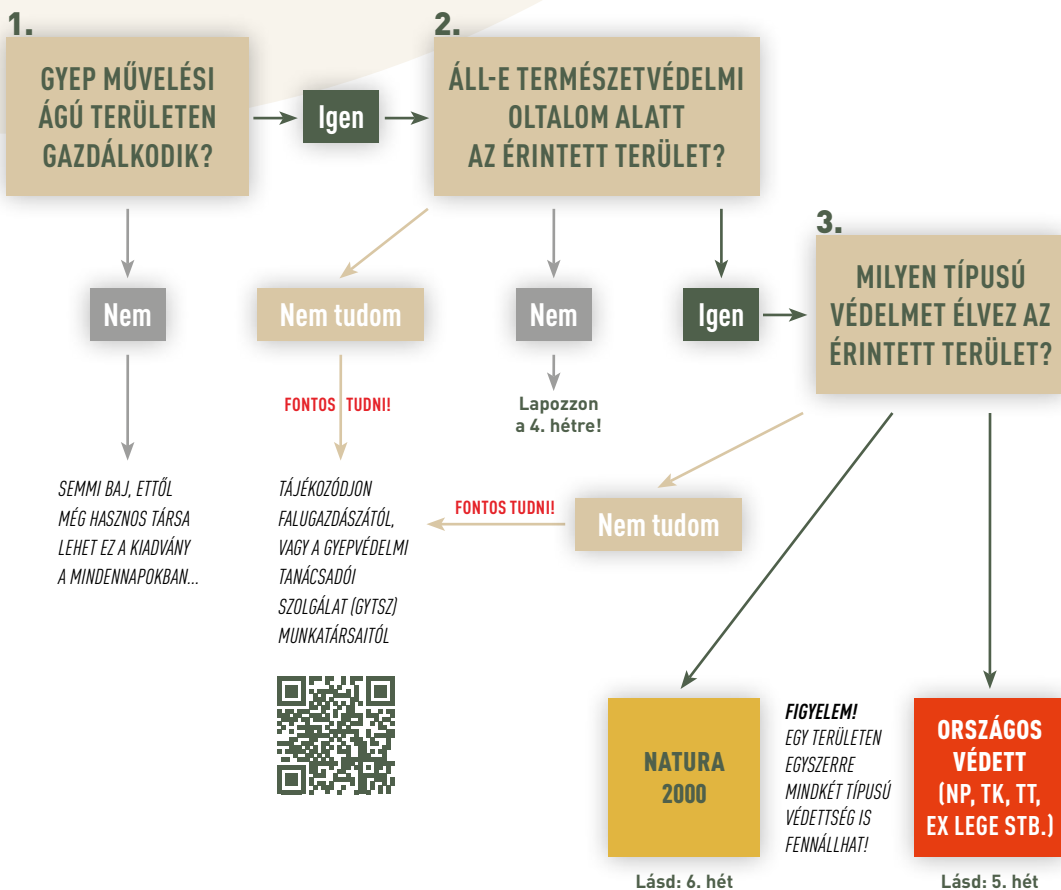

BAK
12.22-01.20.

2023 • 2. HÉT

Védettségi kategória beazonosítása

ÖN TUDJA, HOGY A FÖLD, AMIN GAZDÁLKODIK VÉDETT TERÜLETEN TALÁLHATÓ-E?
ÉS AZT, HOGY MILYEN TÍPUSÚ VÉDETTSÉGET ÉLVEZ? AZ ALÁBBI FOLYAMATÁBRA
SEGÍT ENNEK ELDÖNTÉSÉBEN.

Január

FERGETEG HAVA

16 HÉTFŐ
Gusztáv

 7:26

 16:20

17 KEDD
Antal, Antónia

 7:25

 16:22

18 SZERDA
Piroska

 7:24

 16:23

19 CSÜTÖRTÖK
Sára, Márió

 7:24

 16:24

20 PÉNTEK
Fábián, Sebestyén

 7:23

 16:26

21 SZOMBAT
Ágnes

 7:22

 16:27

22 VASÁRNAP
Vince, Artúr • **SZENT VINCE**

 7:21

 16:29

BAK
12.22-01.20.

2023 • 3. HÉT

Nem védett területekre vonatköző előírások

A hatályos természetvédelmi törvény (TvT) az élőhelyek általános védelmével kapcsolatban több gazdálkodói alapelvet is megfogalmaz:

- A gazdálkodást a talaj és a természetes élővilág maradandó károsodása, a védett élő szervezetek tömeges pusztulása, biológiai sokféleségük számottevő csökkenése nélkül kell végezni.
- Gyepgazdálkodás elsősorban a gyeptípushoz igazodó legeltetéssel, kaszálással történhet.

JÓ TUDNI

ATTÓL, HOGY EGY TERÜLET NEM ÉLVEZ VÉDETTSÉGET, TERMÉSZETVÉDELMI SZEMPONTBÓL MÉG NEM FELTÉTLENÜL ÉRTÉKTELEN. SŐT, HELYES GAZDÁLKODÁSI GYAKORLATOT KÖVETVE AKÁR NAGYBAN JAVULHAT IS A TERÜLET ÖKOLÓGIAI ÁLLAPOTA, AMI HOSSZABB TÁVON GAZDASÁGI HASZONNAL IS KECSEGTET!

LÁTHATÓ TEHÁT, HOGY A GAZDÁLKODÁS TERMÉSZETVÉDELMI SZEMPONTÚ ELŐÍRÁSAI NEM CSAK A VÉDETT TERÜLETEKRE VONATKOZNAK!

A jogszabály pontos megnevezése és elérhetősége a jogszabálygyűjteményben található.
(Lásd: 50. hét)

Fotó: Tihanyi Gábor

Január

FERGETEG HAVA

23 HÉTFŐ
Zelma, Rajmund

 7:20

 16:30

24 KEDD
Tímót, Xénia

 7:19

 16:32

25 SZERDA
Pál

 7:18

 16:33

26 CSÜTÖRTÖK
Vanda, Paula

 7:17

 16:35

27 PÉNTEK
Angelika

 7:16

 16:36

28 SZOMBAT
Károly, Karola

 7:15

 16:38

29 VASÁRNAP
Adél

 7:13

 16:39

Országos védett területekre vonatköző előírások

Az előzőekben összefoglaltuk, milyen típusú területek esnek országos védelem alá. Az alábbi táblázatban az ilyen területekre érvényes előírások olvashatók.

FIGYELEM! AZ ORSZÁGOS VÉDETT TERÜLETEK EGY RÉSE FOKOZOTTAN VÉDETT MINŐSÍTÉSSEL BÍR. AZ ILYEN TERÜLETEKEN GYEPGAZDÁLKODÁS CSAK A TERMÉSZETVÉDELMI CÉLOKKAL ÉS A KEZELÉSI TERVVEL ÖSSZHANGBAN VÉGEZHETŐ!

ORSZÁGOS VÉDETT TERÜLETEKRE VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK

ÁLTALÁNOS	LEGETTETÉS	KASZÁLÁS
Fogasolás, gyepszellőztetés: ENGEDÉLYKÖTELES	Legeltetés: ENGEDÉLYKÖTELES	Kaszálás: ENGEDÉLYKÖTELES
Bárminemű trágyázás: ENGEDÉLYKÖTELES		
Vegyszerhasználat: ENGEDÉLYKÖTELES	Túllegeltetés: KERÜLENDŐ	Legkorábbi időpont: június 15. <i>(A speciális eseteket kivéve)</i>
Felülvetés: ENGEDÉLYKÖTELES		
Vízelveztetés, lecsapolás: ENGEDÉLYKÖTELES	Pásztoroló/szakaszoló legeltetés: AJÁNLOTT	Vadriasztó lánc használata: KÖTELEZŐ
Öntözés: ENGEDÉLYKÖTELES		Kiszorító kaszálási mód: KÖTELEZŐ
Fakivágás (ha nem az erdőtörvény hatálya alá tartozik): ENGEDÉLYKÖTELES	Karám létesítése: ENGEDÉLYKÖTELES <i>(és csak a HNPI-vel egyeztetett helyen és módon lehetséges)</i>	Búvósávok meghagyása kaszálásonként évente eltérő helyen: AJÁNLOTT
Égetés: ENGEDÉLYKÖTELES		Éjszakai munkavégzés: TILOS
Inváziós fajok visszaszorítása: AJÁNLOTT	Sertés, baromfi legeltetése: ENGEDÉLYKÖTELES	Széna elszállítása: 30 NAPON BELÜL

FONTOS!

AZ ORSZÁGOS VÉDETT TERÜLETEK ALATT NEM A NATURA 2000-ES TERÜLETEKET ÉRTJÜNK!
A NATURA 2000-ES TERÜLETEKRE VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK A KÖVETKEZŐ OLDALON TALÁLHATÓK.

A fenti ajánlások, előírások alapjául szolgáló jogszabályokat lásd az **50. hétnél**. Az engedélyköteles tevékenységek engedélyező hatóságai az **51. hétnél** találhatóak.

Február

JÉGBONTÓ HAVA

30 HÉTFŐ
Martina, Gerda

 7:12

 16:41

31 KEDD
Marcella

 7:11

 16:42

1 SZERDA
Ignác, Brigitta

 7:10

 16:44

2 CSÜTÖRTÖK
Karolina, Aida • **VIZES ÉLŐHELYEK VILÁGNAPJA**

 7:08

 16:46

3 PÉNTEK
Balázs, Oszkár

 7:07

 16:47

4 SZOMBAT
Ráhel, Csenge

 7:06

 16:49

5 VASÁRNAP
Ágota, Ingrid

 7:04

 16:50

Natura 2000 védett területekre vonatköző előírások

A NATURA 2000 EGY OLYAN ÖSSZEFÜGGŐ EURÓPAI ÖKOLÓGIAI HÁLÓZAT, AMELY TERMÉSZETES ÉLŐHELYTÍPUSOK, VADON ÉLŐ ÁLLAT- ÉS NÖVÉNYFAJOK VÉDELMEIN KERESZTÜL BIZTOSÍTJA A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG MEGÓVÁSÁT. A NATURA 2000 TERÜLETEN GYEPGAZDÁLKODÁST FOLYTATÓK EZT A TÖREKVÉST AZ ALÁBBI ELŐÍRÁSOK BETARTÁSÁVAL TUDJÁK SEGÍTENI.

NATURA 2000 VÉDETT TERÜLETEKRE VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK

ÁLTALÁNOS	LEGLTETÉS	KASZÁLÁS
Bárminemű trágyázás: TILOS	Október 31. – április 23-ig ENGEDÉLYKÖTELES	Kaszálás: BEJELENTÉSKÖTELES <i>(legalább 5 munkanappal a tervezett kezdés előtt!)</i>
Vegyszerhasználat: TILOS <i>(kivétel: invazívok ellen)</i>	Túllegeltetés: TILOS	Vadriasztó lánc használata: KÖTELEZŐ
Felületvés: EGYEDILEG SZABÁLYOZOTT	Szarvasmarha, juh, kecske, szamár, ló és bivaly legeltetése MEGEGEDETT	Kiszorító kaszálási mód: KÖTELEZŐ
Vízelveztetés, lecsapolás: TILOS		Búvósávok meghagyása: KÖTELEZŐ <i>(5-10%-án a területnek)</i>
Öntözés: TILOS	Karám létesítése: ENGEDÉLYKÖTELES <i>(és csak a HNPI-vel egyeztetett helyen és módon létesíthető)</i>	Éjszakai munkavégzés: TILOS
Fakivágás: ENGEDÉLYKÖTELES <i>(ha nem az erdő tv. alá tartozik)</i>		Széná elszállítása: 30 NAPON BELÜL
Égetés: TILOS	Sertés, baromfi legeltetése: TILOS	
Inváziós fajok visszaszorítása: KÖTELEZŐ		

Február

JÉGBONTÓ HAVA

6

HÉTFŐ

Dorottya, Dóra

 7:03
 16:52

7

KEDD

Tódor, Rómeó

 7:01
 16:53

8

SZERDA

Aranka, Jeromos

 7:00
 16:55

9

CSÜTÖRTÖK

Abigél, Alex

 6:59
 16:57

10

PÉNTEK

Elvira

 6:57
 16:58

11

SZOMBAT

Bertold, Marietta

 6:55
 17:00

12

VASÁRNAP

Lídia, Lívía

 6:54
 17:01

Magas természetű értékű területek (MTÉT)

GAZDÁLKODJ KÍMÉLETESEN!

Tekintettel lenni az élővilágra nem csak fontos, de kifizetődő is lehet.

A HNPI működési területén
4 MTÉT-en érhető el a támogatás
(Hortobágy, Jászság, Bihari-sík,
Szatmár-Bereg).

**GYEPGAZDÁLKODÁS VONATKOZÁSÁBAN
A MEGHIRDETETT PROGRAMOK KÖZÜL ÖSSZESEN
3 VONATKOZIK EZEKRE A TERÜLETEKRE:
MTÉT TÚZOKVÉDELMI GYEP-, MTÉT ALFÖLDI
MADÁRVÉDELMI GYEP- ÉS MTÉT NAPPALI
LEPKE-VÉDELMI GYEP ELŐÍRÁSCSOPORT.**

Az alábbi táblázat összefoglalja az egyes programok kötelező és önkéntesen vállalható előírásait.

	ELŐÍRÁS	TEMATIKUS ELŐÍRÁSCSOPORT		
		„Túzok”	„Madár”	„Lepke”
KÖTELEZŐ	Vízzel telített talajon a gépi munkavégzés tilos.	•	•	•
	Állategység (legeltethető) megléte: min. 0.2 ÁE/ha.	•	•	•
	A terület 10-15%-át kaszálásonként változó helyen kaszátlanul kell hagyni.	•	•	•
	Táblánként minimálisan 6 m szélességű kaszátlan területet kell kialakítani.	•	•	•
	Kíméleti terület kijelölése a terület max. 50%-án (a HNPI írásos véleménye alapján): itt csak július 1. után folytatható legeltetés, kaszálás.	•	•	•
	Madárbarát kaszálás, max. 8 km/h sebességgel.	•	•	•
	Fogcsolás/gyepszellőztetés csak a HNPI írásos engedélye alapján lehetséges.	•	•	•
	Fokozottan védett, földön fészkelő madarak fészkeinek, fiókáinak megtalálása esetén azt haladéktalanul jelenteni kell a HNPI-nek. A megtalált fészkek körül min. 1 ha védőzóna kialakítása szükséges.	•	•	•
	Kaszálás legkorábbi időpontja: július 1.	•	–	–
	Június 15-e és augusztus 15-e között tilos a kaszálás. (Ettől eltérni kizárólag a HNPI előzetes írásbeli nyilatkozata alapján lehetséges.)	–	–	•
A terület legfeljebb 50%-án (a HNPI írásos nyilatkozata alapján) kíméleti területet lehet kijelölni, ahol június 15-e és augusztus 15-e között a legeltetés nem megengedett.	–	–	•	
Villanypásztor, kerítés, karám csak a HNPI előzetes írásos nyilatkozata alapján létesíthető, illetve alkalmazható.	•	•	•	
ÖNKÉNTES	Kaszálás legkorábbi időpontja július 15.	•	–	–
	Legeltetési sűrűség min. 0.2 ÁE/ha, max. 1.5 ÁE/ha a gyepek túllegettetési tilalmának figyelembe vételével.	•	•	•
	A teljes gyepterület 30%-án legeltetéstől elzárt terület kialakítása a nemzeti park igazgatóság írásos nyilatkozata alapján, melybe a kaszátlan terület beszámítható.	–	–	•

Vonatkozó jogszabály: Lásd: 50. hét

Február

JÉGBONTÓ HAVA

13 HÉTFŐ
Ella, Linda

 6:52

 17:03

14 KEDD
Bálint, Valentin • **VALENTIN NAP**

 6:51

 17:04

15 SZERDA
Kolos, Georgina

 6:49

 17:06

16 CSÜTÖRTÖK
Julianna, Lilla

 6:47

 17:07

17 PÉNTEK
Donát

 6:47

 17:09

18 SZOMBAT
Bernadett

 6:44

 17:11

19 VASÁRNAP
Zsuzsanna

 6:42

 17:12

Helyes mezőgazdasági és környezeti állapot (HMKÁ)

Ezen előírások célja, hogy a támogatásban részesülő gazdálkodó földterületeit jó mezőgazdasági és ökológiai állapotban tartsa.

AZ ALÁBBI TÁBLÁZATBAN A HMKÁ ELŐÍRÁSAINAK KIFEJEZETTEN A HNPI MŰKÖDÉSI TERÜLETÉN GYEPGAZDÁLKODÁST FOLYTATÓK SZÁMÁRA KIVONATOLT VÁLTOZATA TALÁLHATÓ.

HMKÁ-RA VONATKOZÓ ELŐÍRÁSOK

VÍZVÉDELMI SÁVOK	Műtrágya a felszíni vizek partvonalától min. 2 méterre, szerves trágya az állóvizek partvonalától min. 20 méterre, völgyzárógátas halastavak és egyéb felszíni vízfolyások esetében min. 5 méterre kerülhet! (Ha egyéb szabályozás nem tiltja!)
ÖNTÖZÉSI CÉLÚ VÍZHASZNÁLAT	CSAK vízi jogi üzemeltetési engedély birtokában (ha egyéb szabályozás nem tiltja).
ÉGETÉS	Nád, növényi maradvány és a gyep égetése TILOS!
TÁJKÉPI ELEMOK	Gémeskutak, kunhalmok, fa- és bokorcsoportok, magányosan álló fák, kis kiterjedésű tavak MEGŐRZÉSE KÖTELEZŐ!

TUDTA?

A SZABÁLYOK BETARTÁSÁNAK ELLENŐRZÉSE KITERJED A TÁMOGATÁST IGÉNYLŐ FÖLDHASZNÁLÓ GAZDASÁGÁNAK, MEZŐGAZDASÁGI LÉTESÍTMÉNYEINEK TELJES TERÜLETÉRE, ÍGY A NEM TÁMOGATOTT TÁBLÁKRA IS!

Kiket érint?

KÖZVETLEN TÁMOGATÁSOK KÖZÜL (EMGA):

- egységes területalapú támogatás (SAPS)
- az éghajlat és a környezet szempontjából előnyös mezőgazdasági gyakorlatokra vonatkozóan nyújtott támogatás (zöldítés)
- anyajuh tartás támogatása
- anyatehéntartás támogatása
- híztobbika-tartás támogatása
- tejhasznú tehéntartás támogatása
- szálás fehéjretakarmány-növény termesztés támogatása
- fiatal mezőgazdasági termelők támogatás

VIDÉKFEJLESZTÉSI TÁMOGATÁSOK KÖZÜL (EMVA):

- AKG kifizetés
- ökológiai gazdálkodásra történő áttérés, ökológiai gazdálkodás fenntartása
- Natura 2000 mezőgazdasági területeknek nyújtott kompenzációs kifizetések
- kompenzációs kifizetések természeti hátránnyal érintett területeken

Bővebb információért keresse fel falugazdászát vagy a Gyepvédelmi Tanácsadó Szolgálatot (Lásd: 52. hét)

Február

JÉGBONTÓ HAVA

20 HÉTFŐ
Aladár, Álmos

 6:40

 17:14

21 KEDD
Eleonóra

 6:39

 17:15

22 SZERDA
Gerzson

 6:37

 17:17

23 CSÜTÖRTÖK
Alfréd

 6:35

 17:18

24 PÉNTEK
Mátyás • **SZENT MÁTYÁS APOSTOL**

 6:33

 17:20

25 SZOMBAT
Géza

 6:31

 17:21

26 VASÁRNAP
Edina

 6:30

 17:23

HALAK
02.20-03.20.

2023 • 8. HÉT

Hogyan csinálták elődeink?

HARMÓNIÁBAN A TERMÉSZETTEL...

„Mer a legelő akkor jó, ha olyan mint a bunda. Ha sűrű a gyep. De az is van egy igazság, hogy jányt lámpavilágnál, fűvet harmaton kell nézni, akkor szép.”

(Luby Margit: Fogyó legelőkön – beszélgetés egy pásztorral)

Forrás: Fortepan

A GYEPGAZDA NAPTÁR
OLDALAIN NÉHÁNY
ARCHÍV FOTÓVAL ÉS
INFORMÁCIÓMORZSÁVAL
EMLÉKEZÜNK MEG
ELEINK TERMÉSZETKÖZELI
GAZDÁLKODÁSI MÓDJAIRÓL.
(LÁSD: 39. HÉT, 40. HÉT, 43. HÉT)

Gyepgazdálkodó ősünk „éreztek” a tájat.

Számos gyepen élő fajt ismertek testközelből, s közülük többet hitvilágukba is beépítettek. A nyájukat kísérő madárseregek is mindennapjaik részét képezték, így a pásztornak volt módja megfigyelni viselkedésüket. Egyes élőlények konkrét munkafolyamatokhoz kötődtek, ilyen volt például a haris; „Szorítsd a harist!” kiabálták eleink a kaszálási munka végéhez közeledvén.

Március

KIKELET HAVA

27 HÉTFŐ
Ákos, Bátor

28 KEDD
Elemér

1 SZERDA
Albin

2 CSÜTÖRTÖK
Lujza

3 PÉNTEK
Kornélia • **A VADVILÁG VILÁGNAPJA**

4 SZOMBAT
Kázmér

5 VASÁRNAP
Adorján, Adrián

25. hét

13. hét

14. hét

HALAK
02.20-03.20.

2023 • 9. HÉT

Szántóból gyep

VÁLTSUNK MŰVELÉSI ÁGAT!

Őseink hosszú időn át használták vegyes művelésben földjeiket. Az intenzív mezőgazdaság korában a spontán újragyepesedés esélye csekély, és a gazdálkodók gondolkodásmódja is sokat változott. Ennek ellenére megéri egyes területeket visszagyepesíteni, **MERT:**

- speciális támogatási formák vehetők igénybe
- parcellák karbantartása: hosszú távú befektetés

FELHAGYOTT SZÁNTÓ SPONTÁN GYEPESÉDÉSE ESETÉN NE TÖRJÜK FEL A TERÜLETET! A GYEP TELEPÍTÉSE ERŐSEN FÜGG A TALAJTÓL ÉS A KÖRNYEZETI FELTÉTELEKTŐL. A MÓDSZER, A MAGKEVERÉK ÉS AZ IDŐPONT IS FONTOS TÉNYEZŐK.

Gyeptelepítés a Kaszony-hegy Természetvédelmi Területen (Fotó: Habarics Béla)

FONTOS!
A TÁJIDEGEN FÜFÉLÉK ORSZÁGOS VÉDETT ÉS
NATURA 2000-ES TERÜLETEN TÖRTÉNŐ VETÉSE
JOGSZABÁLYBA ÜTKÖZHET!

GYEPTÉTELÉSSEL KAPCSOLATBAN KERESSE BÁTRAN
A GYEPVÉDELMI TANÁCSADÓ SZOLGÁLATOT
(LÁSD: 52. HÉT), VAGY
A HNPI SZAKEMBEREIT (LÁSD: 51. HÉT)!

JÓ PÉLDA

A HNPI is részt vesz a gyepes élőhelyek természetvédelmi helyzetének javításáért indult országos programban (LIFE IP GRASSLAND-HU), melynek keretében többek között számos terület újragyepesítése is megtörtént.

Március

KIKELET HAVA

6

HÉTFŐ

Leonóra, Inez

6:14

17:35

7

KEDD

Tamás

6:13

17:36

8

SZERDA

Zoltán

6:11

17:38

9

CSÜTÖRTÖK

Franciska, Fanni

6:09

17:39

10

PÉNTEK

Ildikó • **BEPORZÓK NAPJA**

6:07

17:41

11

SZOMBAT

Szilárd

6:05

17:42

12

VASÁRNAP

Gergely • **NAGY SZENT GERGELY**

6:03

17:44

HALAK
02.20-03.20.

2023 • 10. HÉT

Védett fajok a gyepen

A gyepen élő fajok közül néhány igen fontosat e naptár lapjain is bemutatunk. Növények, lepkék és madarak kerültek a válogatásba, melyek különösen értékes természeti területeket jelezhetnek.

AZ EGYES FAJOK BEMUTATÁSÁKOR FELTÜNTETTÜK, MILYEN VÉDETTSÉGET ÉLVEZ AZ ADOTT ÉLŐLÉNY.

ÍGY VÉDETT (V), FOKOZOTTAN VÉDETT (FV) ÉS NATURA 2000 KÖZÖSSÉGI JELENTŐSÉGŰ (N2K) VÉDETTSEGRŐL LEHET SZÓ.

A CÍMKÉN LÁTHATJUK A FAJ ESZMEI ÉRTÉKÉT IS.

NÖVÉNYEK ESETÉBEN

az éves naptárban csak a területkezelésre nem javasolt időszakot jelenítettük meg.

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

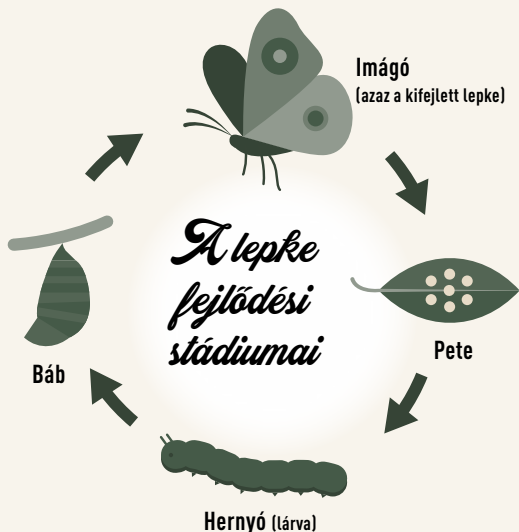
MADARAK ESETÉBEN

a faj év során való előfordulását zölddel jelöltük. Pirossal jelenítettük meg azokat az időszakokat, amikor a faj szempontjából a területen nem javasolt vagy tilos a munkavégzés.

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.

■ Előfordulás

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

LEPKÉK ESETÉBEN

az előfordulást a fejlődési stádiumnak megfelelően adtuk meg.

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.

■ Előfordulás

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

Március

KIKELET HAVA

13 HÉTFŐ
Krisztián, Ajtony

14 KEDD
Matild

15 SZERDA
Kristóf • **NEMZETI ÜNNEP**

16 CSÜTÖRTÖK
Henrietta

17 PÉNTEK
Gertrúd, Patrik

18 SZOMBAT
Sándor, Ede

19 VASÁRNAP
József, Bánk

HALAK
02.20-03.20.

2023 • 11. HÉT

Árdott és átkozott víz

HA VAN, MÁR ELÉG

Víz nélkül nincs élet, és nincs ez másképp a gyepeken sem. Pár száz éve még az árvizek hatását nyögte a gazdálkodó, azóta – főleg emberi tevékenység hatására – a legtöbb természetes, vízjárta élőhely átalakult. A korábban üde gyepek elkezdtek kiszáradni. Mit okozott mindez?

TEENDŐ:
VÍZMEGTARTÁS!

EREDMÉNY:
NÖVEKVŐ TALAJVÍZSZINT, MIKRO-
KLIMATIKUS HATÁS, JOBB FŰHOZAM!

SZÁRAZODÁS

CSÖKKENŐ
BIOLÓGIAI
SOKFÉLESÉG

GYENGÉBB
MINŐSÉGŰ
ÉLŐHELYEK

ROSSZABB
TERMÉS-
HOZAMOK

A VIZENYŐS TERÜLETEK IS SZEREPELNEK
AZ ÚJ KAP AGRO-ÖKOLÓGIAI PROGRAMJÁBAN (AÖP).
A KÖVETKEZŐ ÉVEKBEN MÁR ILYEN TERÜLETEKRE IS
IGÉNYELHETŐ LESZ TÁMOGATÁS!
(LÁSD MÉG: BELVÍZ – 48. HÉT)

A részletekről informálódjon
falugazdásztól vagy
a Gyepvédelmi Tanácsadó
Szolgálat munkatársaitól
(Lásd: 52. hét)

Március

KIKELET HAVA

20

HÉTFŐ

Klaudia • **TAVASZI NAPÉJEGYENLŐSÉG**

 5:47
 17:55

21

KEDD

Benedek • **AZ ERDŐK VILÁGNAPJA**

 5:45
 17:57

22

SZERDA

Beáta, Izolda • **A VÍZ VILÁGNAPJA**

 5:43
 17:58

23

CSÜTÖRTÖK

Emőke • **METEOROLÓGIAI VILÁGNAP**

 5:41
 17:59

24

PÉNTEK

Gábor, Karina

 5:39
 18:01

25

SZOMBAT

Irén, Írisz • **GYÜMÖLCSOLTÓ BOLDOGASSZONY**

 5:36
 18:02

26

VASÁRNAP

Emánuel • **NYÁRI IDŐSZÁMÍTÁS KEZDETE**

 6:34
 19:04

Magyar kőköröcsin

(*PULSATILLA FLAVESCENS* /
PULSATILLA HUNGARICA)

Kora tavasszal nyíló kis termetű (5-20 cm), jellegzetes, de mégis kevésbé feltűnő évelő növény. Lilás virága bókoló, harangszerű, tavasz végére beérő termése szőrös.

HOL NŐ?
HOMOKOS TERÜLETEK LEGELŐIN,
GYEPEIN, TÖLGYESEK TISZTÁSAIN.

MIÉRT FONTOS?
ŐSHONOS NÖVÉNY, CSAK A
NYÍRSÉGBEN FORDUL ELŐ.

ÍGY ÓVJUK

A növény fennmaradásához a szakszerű legeltetés járul hozzá leginkább. Az élőhelyén gyakran megjelenő özőnfajok célzott visszaszorítása is igen fontos (**Lásd: Invazívok – 29., 31., 42., 45., 47., 49. hét**).
Kerüljük a bolygatást és a trágyázást!

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

LEHET ILYEN NÖVÉNY A TERÜLETEMEN?

KERESSEN RÁ A WWW.NATURA.2000.HU OLDALON, VAGY
LÉPJEN KAPCSOLATBA A GYTSZ MUNKATÁRSAIVAL – LÁSD: 52. HÉT

Március

KIKELET HAVA

27 HÉTFŐ
Hajnalka

28 KEDD
Gedeon

29 SZERDA
Augusta

30 CSÜTÖRTÖK
Zalán

31 PÉNTEK
Árpád

1 SZOMBAT
Hugó • **ÁPRILIS BOLONDJA**

2 VASÁRNAP
Áron

Túzok

(OTIS TARDA)

Nagytestű, röpképes, nem költöző madarunk főleg a nyílt, füves puszták lakója, de félsivatagos területeken is előfordul. Nagy kiterjedésű mezőgazdasági területeken is megtalálhatjuk, különösen kedveli a pillangósokat és a repceföldeket.

A HNPI MŰKÖDÉSI TERÜLETÉN
A HORTOBÁGYON ÉS A BIHARI-SÍKON
VANNAK JELENTŐS ÁLLOMÁNYAI.

MIÉRT FONTOS?

AZ ALFÖLD EMBLEMATIKUS MADARA PUSZTA MEGJELENÉSÉVEL IS TEKINTÉLYT PARANCSOL, NEM BESZÉLVÉ A KAKASOK SZEMET GYÖNYÖRKÖDTEŐ NÁSZTÁNCÁRÓL. A FIATAL MADÁR KIZÁRÓLAG ROVAROKAT FOGYASZT, DE KÉSŐBB A NÖVÉNYI TÁPLÁLÉKOK MELLETT ELFOGHATJÁK A KISEBB TESTŰ RÁGCSÁLÓKAT, GYÍKOKAT IS. A TÚZOK ELŐFORDULÁSA A TERÜLETEN LEHETŐVÉ TESZI A MTÉT ALFÖLDI TÚZOKVÉDELMI GYEP PROGRAMHOZ VALÓ CSATLAKOZÁST. A PROGRAM ANYAGI TÁMOGATÁST NYÚJT A TERMÉSZETKÍMÉLŐ GAZDÁLKODÁSI MÓDOK KIALAKÍTÁSÁHOZ ÉS FENNTARTÁSÁHOZ. (LÁSD: 7. HÉT)

ÍGY ÓVJUK

Az intenzív mezőgazdaság, a távvezeték-ek, ipartelepek, öntözőtelepek élőhelyének feldarabolódását és leromlását eredményezik és nagyban hozzájárulnak a költés sikerességének visszaeséséhez. Ezért fontos:

- a fokozott figyelemmel történő munkavégzés a fészkelési időszakban
- a vegyszermentes gazdálkodás: megfelelő rovartrágya biztosítása
- a kaszálás során meghagyott búvósávok (Lásd: Búvósávok – 34. hét)

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.

■ Előfordulás

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

Bővebben:

Április

SZELEK HAVA

3

HÉTFŐ

Buda, Richárd

4

KEDD

Izidor

5

SZERDA

Vince

6

CSÜTÖRTÖK

Vilmos, Báborka

7

PÉNTEK

Herman • **NAGYPÉNTEK**

8

SZOMBAT

Dénes

9

VASÁRNAP

Erhard • **HÚSVÉT**

Nagy tűzlepke

(*LYCAENA DISPAR RUTILA*)

Láp- és mocsárrétek, ártéri nedves rétek, csatornapartok lepkéje, tápnövényei a tavi lórom és egyes keserűfű-fajok.

MIÉRT FONTOS?

A LEPKEFAJ ELŐFORDULÁSA A TERÜLETEN LEHETŐVÉ TESZI A MTÉT NAPPALI LEPKE-VÉDELMI GYEP PROGRAMHOZ VALÓ CSATLAKOZÁST. A PROGRAM ANYAGI TÁMOGATÁST NYÚJT A TERMÉSZETKÍMÉLŐ GAZDÁLKODÁSI MÓDOK KIALAKÍTÁSÁHOZ ÉS FENNTARTÁSÁHOZ. (LÁSD: 7. HÉT)

ÖKOLÓGIAI SZEREP:
HASZONNÖVÉNYEK BEPORZÁSA!

ÍGY ÓVJUK

Kíméletes legeltetés:

a petézőhelyek és tápnövény állományok zavartalanságának biztosítása.

Búvósávok és mozaikos kaszálás:

az élőhelyfoltok és a nőstény egyedek petézőhelyeinek zavartalansága.

Vizes élőhelyfoltok megőrzése:

élőhelyek kiszáradásának megelőzése. A területről történő vízelvezetés, lecsapolás semmiképpen nem támogatható!

LEHET ILYEN LEPKE A TERÜLETEMEN?

KERESSEN RÁ A WWW.NATURA.2000.HU

OLDALON, VAGY LÉPJEN KAPCSOLATBA

A GYTSZ MUNKATÁRSAINAL -

LÁSD: 52. HÉT

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.
HERNYÓ			BÁB	I	I/P	H/B	IMÁGÓ	P	HERNYÓ		

■ Előfordulás (P=pete, H=hernyó, B=báb, I=imágó)

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

Bővebben:

Április

SZELEK HAVA

10 HÉTFŐ
Zsolt • HÚSVÉT

 6:05

 19:25

11 KEDD
Szaniszló, Leó

 6:03

 19:26

12 SZERDA
Gyula

 6:01

 19:28

13 CSÜTÖRTÖK
Ida

 5:59

 19:29

14 PÉNTEK
Tibor, Dénes

 5:57

 19:31

15 SZOMBAT
Anasztázia, Tas

 5:55

 19:32

16 VASÁRNAP
Csongor

 5:53

 19:33

Kígyók

SIKAMLÓS TÉMA

„Kígyóbőre van, tehát rovar.
Lába nincs, de azért fennálló zömök.
Amikor szalad, lába alatt ég a föld.
Ha bóg, akkor meg Tákoson is hallik”
(Népi versike a zomokkígyóról – Luby Margit gyűjtése)

ZOMOK
A beregi néphitben máig élő tarajos gyík

„CSÚSZÓK”:

fehérek, barnák, feketék, csupaszak vagy szőrösök, sima hátúak vagy tarajosak, lábon élők és lábatlanok, földön, vízben s néha még levegőben is megélők.

Néha szelídek de többnyire „halálosak” – jószágra, emberre is. Ha a néphitet vesszük alapul, a kígyók többnyire vérmes ragadozókként tűnnek fel, pedig az igazság ettől a lehető legtávolabb áll!

TUDTA?
MAGYARORSZÁGON MINDEN
HÜLLŐ ÉS KÉTÉLTŰ FAJ
VÉDETT!

A HNPI működési területén előforduló legféltettebb gyepen élő hüllő a **keresztes vipera**. Kis egyedszáma és szelíd természete miatt nagyon kevés marás fordul elő. Viperás gyepeken kaszálás helyett legeltetés ajánlott!

**TÉVHIT
ELOSZLATVA**

Április

SZELEK HAVA

17 HÉTFŐ
Rudolf

 5:51

 19:35

18 KEDD
Andrea, Ilma

 5:49

 19:36

19 SZERDA
Emma

 5:48

 19:38

20 CSÜTÖRTÖK
Tivadar

 5:46

 19:39

21 PÉNTEK
Konrád

 5:44

 19:40

22 SZOMBAT
Csilla • **A FÖLD NAPJA**

 5:42

 19:42

23 VASÁRNAP
Béla

 5:40

 19:43

Legeltetés

A LEGJOBB, AMI A GYEPPEL TÖRTÉNHEK...

A védetség kategóriákhoz és támogatási formákhoz tartozó legeltetéssel kapcsolatos előírásokat az alábbi táblázat tartalmazza:

JÓ TUDNI, HOGY A LEGELTETÉS IS CSAK AKKOR VÁLIK A GYEP JAVÁRA, HA BETARTJUK A JÁTÉKSZABÁLYOKAT!

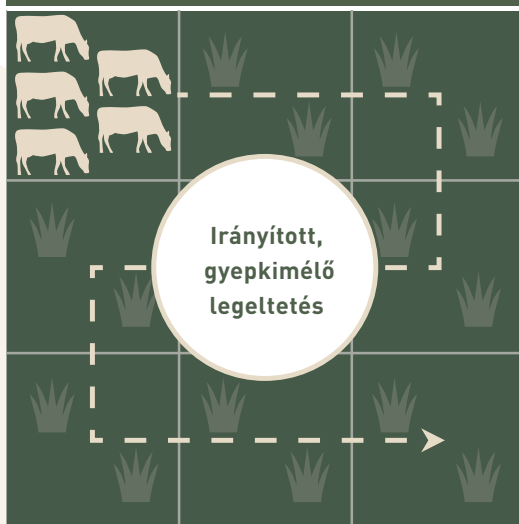
ALAPELV: TÖREKEDJÜNK A PÁSZTOROLÓ/SZAKASZOLÓ LEGELTETÉSRE ÉS A VEGYES ÁLLATFAJ-ÖSSZETÉTELRE.

LEGELTETÉS SZABÁLYAI	Országos védett	N2K terület	HMKÁ	MTÉT
Engedélyköteles	Igen	10.31. és 04.23. között	-	-
Intenzitás	Túllegeltetés kerülendő	Túllegeltetés kerülendő	-	Túllegeltetés TILOS
Pásztoroló/szakaszoló legeltetés	Ajánlott	-	-	Ajánlott
Szálláshely	HNPI-vel egyeztetve telepíthető	HNPI-vel egyeztetve telepíthető	-	Csak természetes anyagokból, tájba illően
Sertés, baromfi	ENGEDÉLYKÖTELES	TILOS	TILOS	TILOS

VISSZATÉRŐ LEGELTETÉS

SZAKASZOLÓ LEGELTETÉS

kevesebb természetes élőhely / nagyobb talajerózió / szegényesebb fűösszetétel / felszíni vizek gyorsabban párolognak / kevésbé egészséges állatok / több élősködő

jobb természetes élőhelyek / több mikroba / jobb vízelnyelő képesség / több szén-dioxid megkötés / egészségesebb állatállomány / kevesebb élősködő

Április

SZELEK HAVA

24 HÉTFŐ
György • **SZENT GYÖRGY NAPJA (KIHAJTÁS)**

 5:39

 19:45

25 KEDD
Márk

 5:37

 19:46

26 SZERDA
Ervin

 5:35

 19:47

27 CSÜTÖRTÖK
Zita, Mariann

 5:33

 19:49

28 PÉNTEK
Valéria

 5:32

 19:50

29 SZOMBAT
Péter

 5:30

 19:52

30 VASÁRNAP
Katalin, Kitti • **MÉHEK HAZAI NAPJA**

 5:28

 19:53

Ragadozó madarak

SZÁRNYASZEGETTEN

A ragadozó madarakat korábban kártékonynak tartották, és ez a tévhit a mai napig sokakban él. Ezért van, hogy az ég uralkodó madarait a mai napig mérgezések, a fészkelő helyek károsítása, a fiókák elpusztítása és az illegális vadászat tizedeli.

TUDTA?
MAGYARORSZÁGON MINDEN
RAGADOZÓ MADÁR FAJ VÉDETT!

*Bővebben
a ragadozó
madarainkról:*

MI LENNE NÉLKÜLÜK?

Ragadozó madaraink többsége különböző rágcsálófajokkal táplálkozik. Egy **vörös vércse** például 4-8 kisemlőst is elfogyaszt naponta! Egy gyöngybagoly pár 10-12 mezei pockot megeszik napjában, míg az átlagosan 6-7 fiókás fészekaljnak 28-30 példány fedezi a napi szükségletét.

**TÉVHIT
ELOSZLATVA**

Május

ÍGÉRET HAVA

1

HÉTFŐ

Fülöp, Jakab • **A MUNKA ÜNNEPE**

19. hét

5:27

19:54

2

KEDD

Zsigmond

20. hét

5:25

19:56

3

SZERDA

Tímea, Irma

5:23

19:57

4

CSÜTÖRTÖK

Mónika, Flórián • **SZENT FLÓRIÁN (TÚZOLTÓK VÉDŐSZENTJE)**

5:22

19:58

5

PÉNTEK

Györgyi

5:20

20:00

6

SZOMBAT

Ivett, Frida

5:19

20:01

7

VASÁRNAP

Gizella

5:17

20:02

Kék vércse

(*FALCO VESPERTINUS*)

A pusztai élőhelyek apró sólyomféléje jellegzetes esernyőfaj*. A táplálékban gazdag legeltetett füves területeken, réteken, mocsarak és vizes élőhelyek mellett találhatjuk meg, általában vetésivarjú-telepek közelében (ezek megüresedő fészkeiben költ).

* ESERNYŐFAJ:

OLYAN FAJ, MELYNEK VÉDELME KÖZVETETT MÓDON AZ ÉRINTETT ÖKOSZISZTÉMA MÁS ÉLŐLÉNYEIRE IS KEDVEZŐ HATÁST GYAKOROL.

MIÉRT FONTOS?

TÚLNYOMÓ RÉSZT ROVAROKAT FOGYASZT:
TÜCSKÖKET, SÁSKÁKAT, SZITAKÖTÖKET,
CSÍBOROKAT, DE ELKAP POCKOKAT, EGEREKET,
SŐT GYÍKOKAT ÉS BÉKÁKAT IS.

A KÉK VÉRCSE ELŐFORDULÁSA A TERÜLETEN
LEHETŐVÉ TESZI A MTÉT ALFÖLDI MADÁRVÉDELMI
GYEP PROGRAMHOZ VALÓ CSATLAKOZÁST.
A PROGRAM ANYAGI TÁMOGATÁST NYÚJT
A TERMÉSZETKÍMÉLŐ GAZDÁLKODÁSI MÓDOK
KIALAKÍTÁSÁHOZ ÉS FENNTARTÁSÁHOZ.
(LÁSD: 7. HÉT)

ÍGY ÓVJUK

- Mozaikos kaszálással. Alacsony tarló: segítség a táplálékszerzésben.
- Legeltető állattartással és vizenyős foltok fenntartásával.

Az élőhelyek beszűkülése, a varjúfészkek megsemmisítése veszélyezteti. Ugyancsak káros rá nézve a mezőgazdasági rovarirtó szerek használata (Lásd: Mérgezések – 46. hét).

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.

■ Előfordulás

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

Május

ÍGÉRET HAVA

8

HÉTFŐ
Mihály

 5:16
 20:04

9

KEDD
Gergely

 5:14
 20:05

10

SZERDA
Ármin, Pálma • **A MADARAK ÉS FÁK NAPJA**

 5:13
 20:06

11

CSÜTÖRTÖK
Ferenc

 5:12
 20:08

12

PÉNTEK
Pongrác • **FAGYOSSZENTEK**

 5:10
 20:09

13

SZOMBAT
Szervác, Imola • **FAGYOSSZENTEK**

 5:09
 20:10

14

VASÁRNAP
Bonifác • **FAGYOSSZENTEK**

 5:08
 20:12

22. hét

Haris

(CREX CREX)

Az Afrikából hazánkba április táján vizenyős, párás rétekre költeni érkező madár rejtett életmódot él: többnyire csak jellegzetes, éjjel hallható erős, reszelős hangjáról ismerhető fel jelenléte.

A HARIS MAGAS FÜBEN, A FÖLDÖN FÉSZKEL, ÍGY ÁLLOMÁNYA FOKOZOTT VESZÉLYNEK VAN KITÉVE!

MIÉRT FONTOS?
ALAPVETŐEN ROVAREVŐ, DE KÜLÖNBÖZŐ FÉRGEKET ÉS CSIGÁKAT IS ELŐSZERETTEL FOGYASZT.

A HARIS ELŐFORDULÁSA A TERÜLETEN LEHETŐVÉ TESZI A MTÉT ALFÖLDI MADÁRVÉDELMI GYEP PROGRAMHOZ VALÓ CSATLAKOZÁST. A PROGRAM ANYAGI TÁMOGATÁST NYÚJT A TERMÉSZETKÍMÉLŐ GAZDÁLKODÁSI MÓDOK KIALAKÍTÁSÁHOZ ÉS FENNTARTÁSÁHOZ. (LÁSD: 7. HÉT)

ÍGY ÓVJUK

- Késleltetett kaszálással
- Búvósávok meghagyásával
- Vizes élőhelyek, belvizes foltok meghagyásával
- Vízállásos szántók művelésének elhagyásával

jelentős mértékben segíthetjük eredményes költését!

Az intenzív, gépesített mezőgazdaság a madár számára ideális költőhelyek feldarabolódásával, leromlásával jár, továbbá a fészekaljok közvetlen pusztulását idézheti elő.

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.
------	-------	------	------	------	------	------	------	--------	------	------	------

■ Előfordulás

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

Május

ÍGÉRET HAVA

15

HÉTFŐ

Zsófia, Szonja

5:06

20:13

16

KEDD

Botond

5:05

20:14

17

SZERDA

Paszkál

5:04

20:16

18

CSÜTÖRTÖK

Erik, Alexandra

5:03

20:17

19

PÉNTEK

Ivó, Milán

5:02

20:18

20

SZOMBAT

Bernát

5:01

20:19

21

VASÁRNAP

Konstantin

4:59

20:20

Hernyók

BEBÁBOZÓDÓ BABONÁK

A lepkék lárváinak népszerűsége gazdálkodói körökben igen csekély.

Némelyikük valóban komoly károkozó, de ez

koránt sem általános,

sőt...!

A mezőgazdaságban károkat okozó lepkefajok egyes években tömegesen elszaporodnak. Ez természetes jelenség és általában a következő években számuk (így a károkozás mértéke is) jelentősen visszaesik. Ez a természet rendje.

FEKETE RIGÓ

FONTOS MEGÉRTENI TEHÁT, HOGY CSAK A LEGINDOKLTABB ESETBEN SZABAD EBBE A TERMÉSZET ÁLTAL SZABÁLYOZOTT FOLYAMATBA BEAVATKOZNI!

A ROVARIRTÓ SZEREK KOMOLY ÉS VISSZAFORDÍTHATLAN KÁROKAT TUDNAK OKOZNI AZ ÖKOSZISZTÉMÁKBAN. HAZÁNK LEGNAGYOBB LEPKÉJE,

A NAGY ÉJJELI PÁVASZEM (SATURNIA PYRI) TUDNA ERRŐL MÉSÉLNI: ÁLLOMÁNYA DRASZTIKUS MÉRTÉKBEN LECSÖKKENT MAGYARORSZÁGON!

BÍZZUK A MADARAKRA!

A petéket, hernyókat és bábokat nagyon szívesen fogyasztják az énekesmadarak, így jobb, ha rájuk bízunk a „piszkos munkát”.

NÉHÁNY KÜLÖNLEGESEN ÉRTÉKES, GYEPEN ELŐFORDULÓ LEPKEFAJJAL EBBEN A KIADVÁNYBAN IS TALÁLKOZHAT (LÁSD: 15., 23., 28., 33., 38. HÉT).

Május

ÍGÉRET HAVA

22 HÉTFŐ

Júlia, Rita • **A BIOLÓGIAI SOKFÉLESÉG NEMZETKÖZI NAPJA**

 4:58

 20:22

23 KEDD

Dezső

 4:57

 20:23

24 SZERDA

Eszter • **EURÓPAI NEMZETI PARKOK NAPJA**

 4:56

 20:24

25 CSÜTÖRTÖK

Orbán, Bársonyka

 4:56

 20:25

26 PÉNTEK

Fülöp, Evelin

 4:55

 20:26

27 SZOMBAT

Hella

 4:54

 20:27

28 VASÁRNAP

Csanád • **PÜNKÖSD**

 4:53

 20:28

Pompás Kosbor

(*ORCHIS ELEGANS* /
ANACAMPTIS ELEGANS)

Nagy termetű, virágzásban akár 80 cm magas vad orhidea, melynek bíborszínű, lilás virágzata messziről szembetűnő.

Egész évben látható valamilyen formában – tavasszal zöld levelei, virágzás után száraz kórója sokáig megmarad. A tövek száma évenként igen változó lehet egy területen!

HOL NŐ?

ÜDE GYEPEKEN, MOCSÁRRÉTEKEN VAGY AKÁR ENYHÉN SZIKESEDŐ RÉTEKEN.

MIÉRT FONTOS?

ORSZÁGOSAN NEM GYAKORI, A HAZAI POMPÁS KOSBOROK LEGNAGYOBB RÉSE A NYÍRSÉGBEN ÉL, NÉHOL TÖBB EZER TÖVES ÁLLOMÁNYBAN.

ÍGY ÓVJUK

A hagyományos rétgazdálkodás (kíméletes kaszálás vagy legeltetés) a legjobb számára. Kaszálás esetén egyes foltok kihagyása segíti a növény magjainak beérését, így az állomány fennmaradását. Élőhelyének kiszáradását vagy tápanyagokkal való feldúsulását (trágyázás, műtrágyázás) nem bírja.

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

LEHET ILYEN NÖVÉNY A TERÜLETEMEN?

KERESSEN RÁ A WWW.NATURA.2000.HU OLDALON, VAGY
LÉPJEN KAPCSOLATBA A GYTSZ MUNKATÁRSAIVAL – LÁSD: 52. HÉT

29 HÉTFŐ
Magdolna • PÜNKÖSD

 4:52

 20:29

30 KEDD
Zsanett, Janka

 4:52

 20:30

31 SZERDA
Angéla

 4:51

 20:31

1 CSÜTÖRTÖK
Tünde, Torda

 4:50

 20:32

2 PÉNTEK
Kármén, Anita

 4:50

 20:33

3 SZOMBAT
Klotild

 4:49

 20:34

4 VASÁRNAP
Bulcsú

 4:48

 20:35

Vérfű- hangyaboglárka

(MACULINEA TELEIUS)

A vérfüves láp- és mocsárrétek lepkéje, amely kizárólag tápnövényével, az őszi vérfűvel együtt jelenik meg.

MIÉRT FONTOS?
A LEPKEFAJ ELŐFORDULÁSA A TERÜLETEN
LEHETŐVÉ TESZI A MTÉT NAPPALI
LEPKE-VÉDELMI GYEP PROGRAMHOZ
VALÓ CSATLAKOZÁST.

A PROGRAM ANYAGI TÁMOGATÁST
NYÚJT A TERMÉSZETKIMÉLŐ
GAZDÁLKODÁSI MÓDOK KIALAKÍTÁSÁHOZ
ÉS FENNTARTÁSÁHOZ. (LÁSD: 7. HÉT)

ÍGY ÓVJUK

Biztosítsuk, hogy a rajzási időszakban (július eleje augusztus vége) virágzó őszi vérfű legyen az élőhelyen:

- Mozaikos kaszálással és bűvósávok meghagyásával.
- Rajzási időszakon kívül eső kaszálással (lásd a táblázatot)
- Kíméletes legeltetéssel, egyes területek kihagyásával

LEHET ILYEN LEPKE A TERÜLETEMEN?

KERESSEN RÁ A WWW.NATURA.2000.HU

OLDALON, VAGY LÉPJEN KAPCSOLATBA

A GYTSZ MUNKATÁRSAINAL –

WLÁSD: 52. HÉT

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.
HERNYÓ					B	IMÁGÓ	I/P	P/H	HERNYÓ		

■ Előfordulás (P=pete, H=hernyó, B=báb, I=imágó)

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

5

HÉTFŐ

Fatime • **KÖRNYEZETVÉDELMI VILÁGNAP**

 4:48

 20:36

6

KEDD

Norbort, Cintia

 4:48

 20:36

7

SZERDA

Róbert

 4:47

 20:37

8

CSÜTÖRTÖK

Medárd, Helga • **SZENT MEDÁRD PÜSPÖK**

 4:47

 20:38

9

PÉNTEK

Annamária

 4:46

 20:39

10

SZOMBAT

Margit, Gréta

 4:46

 20:39

11

VASÁRNAP

Barnabás

 4:46

 20:40

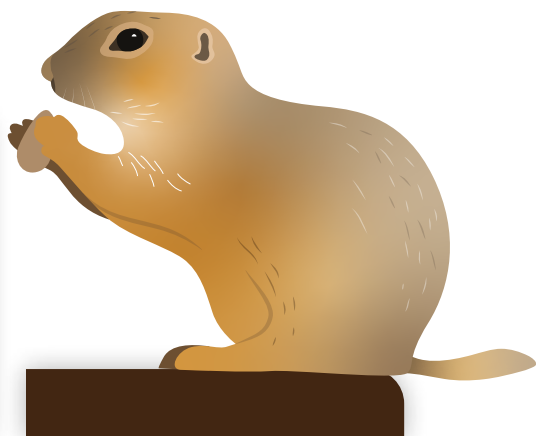

27. hét

Meghurcolt rágcsálók

RÁGJUK ÁT ÚJRA!

A földön és föld alatt élő rágcsálók ellenséggént élnek sok gazdálkodó fejében. Pedig legtöbbjük nem kártékony, sőt. Az intenzív mezőgazdaság miatt egyre szűkülő élettérükön és a rendszeres csapdázás következtében sokuk a kihalás szélére került!

**NEM ÁRT TUDNI, MIVEL
JÁRHAT ELTŰNÉSÜK:
A TÁPLÁLÉKLÁNCBÓL VALÓ
KIKERÜLÉSÜK VÉGZETES
CSAPÁST MÉRHET A HELYI
ÖKOSZISZTÉMÁRA.**

MIÉRT HASZNOSAK?

Itt van például a **közönséges ürge (*Spermophilus citellus*)** ami alapvetően növényevő, de szívesen fogyaszt különböző rovarokat is, ezzel hasznot hajtva a gazdálkodónak. Gyepterületeken pedig a lágyszárú magvas növények magjainak terjesztésében is fontos szerepet játszik.

Bővebben
hazai
rágcsálóinkról:

12 HÉTFŐ
Villő

41. hét

13 KEDD
Antal, Anett

14 SZERDA
Vazul

15 CSÜTÖRTÖK
Jolán, Vid

7. hét

16 PÉNTEK
Jusztin

17 SZOMBAT
Laura, Alida

18 VASÁRNAP
Arnold, Levente

15. hét

Bíbic

(VANELLUS VANELLUS)

A galamb nagyságú, hosszú bóbitát viselő madár kora tavasszal jelenik meg hazánkban. A vizenyős területeket keresi, ezért belvízfoltok környékén gyakran látható. Éles és magas hangja jellegzetes és gyakran hallható, akár éjjel is.

A BÍBIC FÖLDÖN FÉSZKEL, GYAKORTA MEZŐGAZDASÁGI TERÜLETEKEN!

**MIÉRT FONTOS?
ELŐSZERETTEL
FOGYASZTJA
A MEZŐGAZDASÁGI
KÁRTEVŐKET:
APRÓ TALAJLAKÓ
ROVAROKKAL, FÉRGEKKEL,
PUHATESTŰEKKEL
TÁPLÁLKOZIK.**

ÍGY ÓVJUK

A bíbic természetes élőhelyei megfogyatkoztak, ezért kényszerül mindinkább mezőgazdasági területeken boldogulni. Felelős gazdálkodóként a június utáni kaszálással, a legeltetés előnyben részesítésével, a rovarirtás mellőzésével tudunk leginkább kedvére tenni.

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.

■ Előfordulás

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

19 HÉTFŐ
Zorka, Gyárfás • **NEMZETI EMLÉKNAP**

38. hét

20 KEDD
Rafael

23. hét

21 SZERDA
Alajos, Leila • **NYÁRI NAPPFORDULÓ**

22 CSÜTÖRTÖK
Paulina

23 PÉNTEK
Zoltán

24 SZOMBAT
Iván • **SZENT IVÁN-ÉJ**

25 VASÁRNAP
Vilmos

Tüzek

NEM ÚSSZUK MEG SZÁRAZON...

1 Aszály, nyári meleg + gyakori emberi gondatlanság.

2 Az elmúlt 20 évben jelentősen megnőtt a növényzettüzek száma.

3 Élőhelyek semmisülnek meg (növényzet + állatvilág)!

Fotó a 2022-es horvátági tüzesetről (Fotó: Szilágyi Attila)

A GYEPEN
TÖRTÉNŐ ÉGETÉS
TERMÉSZETVÉDELMI
SZABÁLYOZÁSÁRÓL
A KIADVÁNY ELEJÉN
OLVASHAT
(LÁSD: 4-6. HÉT)

MIT TEHET A GAZDÁLKODÓ?

- Tarló, nád, növényi maradvány, valamint gyepek égetése tilos, kivéve, ha erre növény-egészségügyi okokból van szükség.
- Rendszeresen ellenőrizzük a munkagépeink állapotát. Egy tönkrement fékrendszer vagy egy rosszul működő fűkasza szikrája gyorsan be tudja gyújtani a száraz fűvet!
- Ha tüzesetet észlel, értesítse a tűzoltóságot **(112 / 105)**, majd a természetvédelmi őrszolgálatot **(Lásd: 51. hét)**.

26 HÉTFŐ
János, Pál

27 KEDD
László

28 SZERDA
Levente, Irén

29 CSÜTÖRTÖK
Péter, Pál • **PÉTER-PÁL**

30 PÉNTEK
Pál

1 SZOMBAT
Tihamér

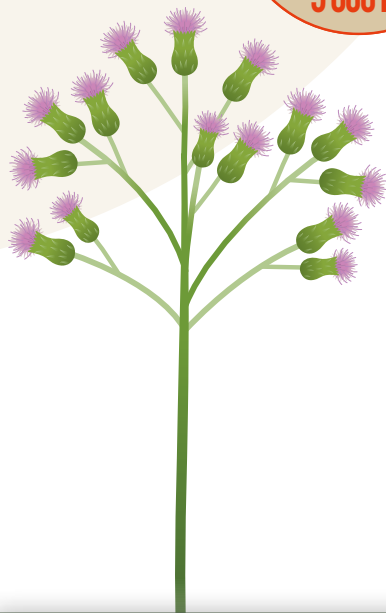
2 VASÁRNAP
Ottó • **SARLÓS BOLDOGASSZONY**

Kisfészkesű aszat

(*CIRSIUM BRACHYCEPHALUM*)

Nyúlánk, akár 2,5 m magasra
növő fészkes virágzatú növény, amely
legeltetett, kaszált helyeken ennél
lényegesen kisebb termetű.
Tüskés szára a felső részén rövidebb
hajtásokra ágazik, ezeken ülnek fehéres
lila vagy rózsaszín virágai.

HOL NŐ?

IDŐSZAKOSAN VÍZ BORÍTOTTA SZIKESEKEN,
MOCSÁR- ÉS LÁPRÉTI TERÜLETEKEN, ESETLEG
NÁDASOK SZEGÉLYEIBEN, ZSOMBÉKOSOKBAN.

MIÉRT FONTOS?

A KÁRPÁT-MEDENCÉBEN ŐSHONOS,
SŐT, ÁLLOMÁNYÁNAK LEGJELENTŐSEBB
RÉSZE MAGYARORSZÁGON ÉL.

ÍGY ÓVJUK

A hagyományos állattartás, kíméletes
legeltetés, őshonos magyar fajták
járatása a területen (ez segít az
özöngyomok visszaszorításában is),
valamint a természetes vizek
megtartása.

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.
------	-------	------	------	------	------	------	------	--------	------	------	------

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

LEHET ILYEN NÖVÉNY A TERÜLETEMEN?

KERESSEN RÁ A WWW.NATURA.2000.HU OLDALON, VAGY
LÉPJEN KAPCSOLATBA A GYTSZ MUNKATÁRSAIVAL – LÁSD: 52. HÉT

Bővebben:

3

HÉTFŐ

Kornél, Soma

4

KEDD

Ulrik

5

SZERDA

Emese, Sarolta

6

CSÜTÖRTÖK

Csaba

7

PÉNTEK

Apollónia

8

SZOMBAT

Ellák

9

VASÁRNAP

Lukrécia

Nagy szikibagoly

(GORTYNA BORELII LUNATA)

Szikes puszták, sziki tölgyesek tisztásain, sziki magaskórósokban él, ahol tápnövénye, a sziki kocsord megtalálható.

MIÉRT FONTOS?

A FAJ ÁLTAL BENÉPESÍTETT, KIEMELKEDŐ TERMÉSZETVÉDELMI JELENTŐSÉGŰ ÉLŐHELYEKNEK A NAPPALI LEPKE KÖZÖSSÉGE IS RENDKÍVÜL ÉRTÉKES.

ÍGY ELŐFORDULÁSA ESETÉN – BÁR ÉJJELI LEPKÉRŐL VAN SZÓ – LEHETŐSÉG VAN A MTÉT NAPPALI LEPKE-VÉDELMI GYEP PROGRAMHOZ VALÓ CSATLAKOZÁSRA.

A PROGRAM ANYAGI TÁMOGATÁST NYÚJT A TERMÉSZETKÍMÉLŐ GAZDÁLKODÁSI MÓDOK KIALAKÍTÁSÁHOZ ÉS FENNTARTÁSÁHOZ. (LÁSD: 7. HÉT)

ÍGY ÓVJUK

A területhasználatot a lepke fejlődési ciklusához kell igazítani:

Június második felétől július elejéig a hernyó a sziki kocsord szárában táplálkozik. A kaszálás ilyenkor végzetes a lárvákra nézve, ezért **szigorúan tilos!**

Kaszálás és/vagy legeltetés július eleje és augusztus vége között lehetséges!

A faj védelme érdekében tilos az egész élőhely egyszerre történő lekaszálása.

Az őszi időszakban nem engedélyezhető a cserjeirtás, illetve nem ajánlott az élőhelyen nehézgépekkel mozogni, mivel a talajtömörödés negatívan hat a kikelni készülő lepkére.

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.
PETE			HERNYÓ				BÁB	IMÁGÓ	PETE		

■ Előfordulás

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

LEHET ILYEN LEPKE A TERÜLETEMEN?

KERESSEN RÁ A WWW.NATURA.2000.HU OLDALON, VAGY LÉPJEN KAPCSOLATBA A GYTSZ MUNKATÁRSAIVAL –
LÁSD: 52. HÉT

10 HÉTFŐ
Amália

 4:57

 20:41

11 KEDD
Nóra, Lili

 4:58

 20:40

12 SZERDA
Izabella, Dalma

 4:58

 20:39

13 CSÜTÖRTÖK
Jenő

 4:59

 20:39

14 PÉNTEK
Örs, Stella

 5:00

 20:38

15 SZOMBAT
Henrik, Roland

 5:01

 20:37

16 VASÁRNAP
Valter

 5:02

 20:36

Inváziós növények

HÍVATLAN VENDÉGEK

Földön, vízen, levegőben érkeznek, jellemzően csapatostul. Többnyire távoli vidékekről behurcolt, az őshonos növényeket és mezőgazdasági kultúrnövényeket leigázni képes agresszív túlélők, melyek komoly károkat okoznak a gazdálkodónak. Jelenlétüket sokszor éppen az emberi gondatlanság okozza, és az ellenük folytatott küzdelem is a mi dolgunk.

A GYEPGAZDA NAPTÁR LAPJAIN MOST 5 – A HNPI MŰKÖDÉSI TERÜLETÉN JELLEMZŐ – INVÁZIÓS NÖVÉNYFAJT MUTATUNK BE. A LISTA PERSZE KORÁNTSEM TELJES, A MEGADOTT LINKEKEN ÉS A HNPI SZAKEMBEREINÉL RÉSZLETESEBB INFORMÁCIÓKHOZ IS JUTHAT AZ OLVASÓ.

A BEMUTATOTT INVÁZIÓS FAJOK:

SELYEMKÓRÓ
31. HÉT

FEHÉR AKÁC
42. HÉT

KESKENYLEVELŰ EZÜSTFA
45. HÉT

MIRIGYES BÁLVÁNYFA
47. HÉT

ARANYVESSZŐ
49. HÉT

MIÉRT VESZÉLYES? ?

 HOGYAN NE KEZELJÜK?

 HOGYAN VÉDEKEZZÜNK?

17 HÉTFŐ
Endre, Elek

 5:03

 20:36

18 KEDD
Frigyes

 5:04

 20:35

19 SZERDA
Emília

 5:06

 20:34

20 CSÜTÖRTÖK
Illés

 5:07

 20:33

21 PÉNTEK
Dániel, Daniella

 5:08

 20:32

22 SZOMBAT
Magdolna • **A NÁNDORFEHÉRVÁRI DIADAL EMLÉKNAPJA**

 5:09

 20:31

23 VASÁRNAP
Lenke

 5:10

 20:30

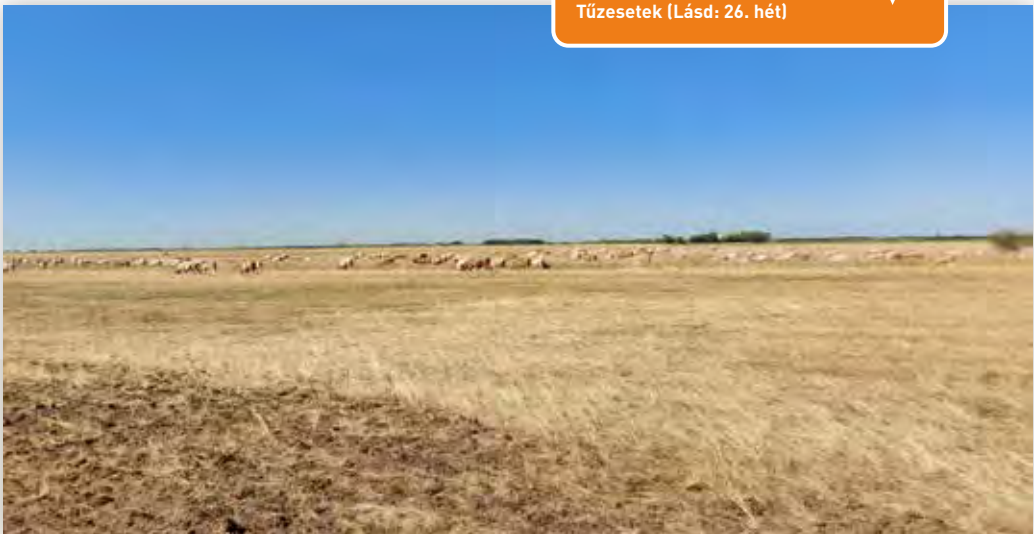
Aszály

MIKOR A VÍZHIÁNY AZ ÚR

Lerövidülő vegetációs időszak → magérés
nem valósul meg → kevesebb takarmány

Inváziós növények térnyerése
(Lásd: 29. hét)

Tüzesetek (Lásd: 26. hét)

Kiégett gyepek a Hortobágyon, 2022 (Fotó: Balogh Szabolcs)

MEGOLDÁSI LEHETŐSÉGEK

ÖNTÖZÉS

NEM MINDEN ESETBEN MEGOLDOTT, ÉS NEM IS
MINDIG HATÉKONY, SŐT, GYAKRAN TILOS IS
(LÁSD: 6. HÉT)!

VÍZVISSZATARTÁS:

A VÍZELVEZETŐ ÁRKOKBAN MŰTÁRGYAK SEGÍTSÉGÉVEL
MEGTARTOTT VÍZTEST, VALAMINT A BELVÍZ EGYÜTTES
ERŐVEL MÁR KÉPESEK A KISZÁRADÁST MÉRSÉKELNI ÉS
A GYEPTERÜLETEK GAZDASÁGI HOZAMÁT EGYES
ESETEKBE AKÁR MEG IS NÖVELHETIK.

Kutatások igazolják, hogy a területen
korábban megjelenő belvíz egy
aszályos időszak során mérsékelheti
az aszálykárokat (mikroklimatikus
hatás). A belvíz elvezetése ezért is
szigorúan tilos az ilyen területekről!

AMENNYIBEN KÉRDÉSE LENNE
AZ ASZÁLYKÁROK ELKERÜLÉSÉRŐL,
ILLETVE AZOK MÉRSÉKLÉSÉRŐL,
KERESSE BIZALOMMAL A GYEPVÉDELMI
TANÁCSADÓI SZOLGÁLAT MUNKATÁRSAIT!
(LÁSD: 52. HÉT)

24 HÉTFŐ
Kinga, Kincső

 5:11

 20:29

25 KEDD
Kristóf, Jakab

 5:12

 20:27

26 SZERDA
Anna, Anikó

 5:14

 20:26

27 CSÜTÖRTÖK
Olga, Liliána

 5:15

 20:25

28 PÉNTEK
Szabolcs, Ince

 5:16

 20:24

29 SZOMBAT
Márta, Flóra

 5:17

 20:23

30 VASÁRNAP
Judit, Xénia

 5:18

 20:21

Selyemkóró

(*ASCLEPIAS SYRIACA*)

MIÉRT VESZÉLYES? ?

Kiterjedt gyökérzetének és a szél szárnyán könnyedén tovaszálló magjainak köszönhetően gyorsan terjed, így hamar zárt állományokat képes kialakítani.

**A VEGYSZERES KEZELÉS
MEGKEZDÉSE ELŐTT
MINDENFÉLEKÉPPEN
KERESSE FEL
A HNPI MUNKATÁRSAIT!**

**A KEZELÉS SIKERES VOLT HA:
A KEZELÉST KÖVETŐEN NEM
AZONNAL SZÁRADNAK LE
A LEVELEK, HANEM ELŐSZÖR
SÁRGULNAK, MAJD ALULRÓL
FELFELÉ LEHULLANAK.
A LEVELEK GYORS
ELSZÁRADÁSA TÚL TÖMÉNY
OLDAT HASZNÁLATÁT JELZI.**

**FIGYELEM!
A VEGYSZERES KEZELÉS
A TERÜLET VÉDETTségÉTŐL
FÜGGŐEN ENGEDÉLYKÖTELES
TEVÉKENYSÉG LEHET!**

✗ HOGYAN NE KEZELJÜK?

Hajtásainak visszavágására intenzív sarjképzéssel reagál, így mechanikai védekezést (kaszálás, szárazzúsás, kitépés) ne alkalmazzunk!

✓ HOGYAN VÉDEKEZZÜNK?

Visszaszorítása csak vegyszeres úton lehetséges. A beavatkozás évente legalább 2 alkalommal szükséges, a növény teljes kiirtása több évet is igénybe vehet, ezért utókezelésre készülni kell.

(Alacsony fertőzöttség esetén indokolt lehet a termések zöld állapotban történő leszedése és eltávolítása a területről, majd későbbi elégetése.)

BŐVEBBEN

Augusztus

ÚJ KENYÉR HAVA

31

HÉTFŐ

Oszkár • **A TERMÉSZETVÉDELMI ÓRÖK VILÁGNAPJA**

1

KEDD

Boglárka

2

SZERDA

Lehel

3

CSÜTÖRTÖK

Hermína

4

PÉNTEK

Domonkos

5

SZOMBAT

Krisztina

6

VASÁRNAP

Berta, Bettina

A HORTOBÁGYI NEMZETI PARK IGAZGATÓSÁG BEMUTATJA:

NAGY TŰZLEPKE

NAGY SZIKIBAGOLY

VÉRŰ-HANGYABOGLÁRKA

FŰSZEREPBEN:

A GAZDÁLKODÓ

PILLANGÓHATÁS

CSÚCSRAGADOZÓK A GYEPEN

AZ EMBER AZÉRT KAPOTT FŰSZEREPET EBEN A FILMBEN, MERT A TERMÉSZET HASZNÁLÓJAKÉNT AZ Ő FELELŐSSÉGE, HOGY A GYEPEK ÉLŐVILÁGA SÉRTETLEN MARADJON. MÍG A NAGY TŰZLEPKE, A VÉRŰ-HANGYABOGLÁRA ÉS A NAGY SZIKIBAGOLY ÉLETMÓDJA MIT SEM VÁLTOZTOTT AZ ELMŰLT SZÁZADOK SORÁN, AZ EMBER GYEPEN KIFEJTETT TEVÉKENYSÉGE ANNÁL TÖBBET.

A HAGYOMÁNYOS GYEPGAZDÁLKODÁS LASSÚ, TERMÉSZETKÍMÉLŐ FORMÁJA A GAZDASÁGI-TÁRSADALMI VÁLTOZÁSOKKAL EGYÜTT ALAKULT ÁT. A HATÉKONY ÁM GYAKRAN DRASZTIKUS GÉPI BEAVATKOZÁSOK ÉS A LEGELTETŐ ÁLLATTARTÁS VISSZASZORULÁSA ALAPOSAN ÁTÍRTÁK A FŰVES PÁLYA JÁTÉKSZABÁLYAIT. AZ ÉLNI ÉS ÉLNI HAGYNI ELVHEZ AZONBAN MÉG ILYEN KÖRÜLMÉNYEK KÖZÖTT IS KÖTELESSÉGÜNK RAGASZKODNI, MERT EZT A JÁTÉKOT NEM ÖNGÓLRA JÁTSZÁK!

AZ Ő ÉLETÜK NEM A MOZIVÁSZNON ZAJLIK!

A LIFE IP GRASSLAND-HU (LIFE17 IPE/HU/000018) PROJEKT AZ EURÓPAI UNIÓ LIFE PROGRAMJÁNAK TÁMOGATÁSÁVAL VALÓSUL MEG.

RÉSZLETEK:

Augusztus

ÚJ KENYÉR HAVA

7 HÉTFŐ
Ibolya

8 KEDD
László

9 SZERDA
Emőd

10 CSÜTÖRTÖK
Lőrinc

11 PÉNTEK
Zsuzsanna, Tiborc

12 SZOMBAT
Klára

13 VASÁRNAP
Ipoly

Sztyeplepke

(*CATOPTA*, SYN: *PARACOSSULUS THRIPS*)

Löszgyepeken és nyílt, száraz gyepeken élő lepke, melynek tápnövénye a macskahere.

MIÉRT FONTOS?

A FAJ ÁLTAL BENÉPESÍTETT, KIEMELKEDŐ TERMÉSZETVÉDELMI JELENTŐSÉGŰ ÉLŐHELYEKNEK A NAPPALI LEPKE KÖZÖSSÉGE IS RENDKÍVÜL ÉRTÉKES.

ÍGY ELŐFORDULÁSA ESETÉN – BÁR ÉJJELI LEPKÉRŐL VAN SZÓ – LEHETŐSÉG VAN A MTÉT NAPPALI LEPKE-VÉDELMI GYEP PROGRAMHOZ VALÓ CSATLAKOZÁSRA.

A PROGRAM ANYAGI TÁMOGATÁST NYÚJT A TERMÉSZETKÍMÉLŐ GAZDÁLKODÁSI MÓDOK KIALAKÍTÁSÁHOZ ÉS FENNTARTÁSÁHOZ. (LÁSD: 7. HÉT)

ÍGY ÓVJUK

- Kaszálás (és legeltetés) teljes mellőzése július eleje és szeptember eleje között.
- Menedékterületek kialakítására a kaszálás során + a macskahere állományok fennhagyása, ami által biztosítható az egyes élőhelyfoltok és a nőtény egyedek petézőhelyeinek zavartalansága.
- Rövid ideig tartó, áthajtásos jellegű legeltetés: a petézőhelyek és macskahere állományok zavartalanságának biztosítása.
- Előfordulási helyeinek környezetében **TILOS** a vegyszerek (műtrágyák, gyom- és rovarölő szerek) használata!

LEHET ILYEN LEPKE A TERÜLETEMEN?

KERESSEN RÁ A WWW.NATURA.2000.HU

OLDALON, VAGY LÉPJEN

KAPCSOLATBA A GYTSZ

MUNKATÁRSAIVAL –

LÁSD: 52. HÉT

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.
HERNYÓ					BÁB	IMÁGÓ	I/P	P	HERNYÓ		

■ Előfordulás (P=pete, H=hernyó, B=báb, I=imágó)

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

Bővebben:

Augusztus

ÚJ KENYÉR HAVA

14 HÉTFŐ
Marcell

 5:38

 19:58

15 KEDD
Mária • **NAGYBOLDOGASSZONY**

 5:39

 19:57

16 SZERDA
Ábrahám

 5:40

 19:55

17 CSÜTÖRTÖK
Jácint

 5:42

 19:53

18 PÉNTEK
Ilona

 5:43

 19:51

19 SZOMBAT
Huba

 5:44

 19:50

20 VASÁRNAP
István, Vajk • **NEMZETI ÜNNEP**

 5:46

 19:48

Búvósávok

NEKÜNK IS KEDVEZNEK!

*Minden gyepgazdálkodó hallott már a búvósávokról,
de nem biztos, hogy tudja is, mi az és mire jó.
Íme a tömör válasz.*

PROBLÉMA

A füves élőhelyet a kaszálás „varázsütésre” változtatja meg, és sajnos rossz irányba: a takarás eltűnik, és sok élőlény kerül szorult helyzetbe. Nekik ez valóságos természeti katasztrófa.

MEGOLDÁS

A munkavégzés ideális sebessége maximum 4-5 km/h!

EXTRA HASZON

DE A BÚVÓSÁVOK MÁSRA IS JÓK:
A GYEP MEGÚJULÁSRA VALÓ
KÉPESSÉGÉT IS ELŐSEGÍTIK.
ÉS EZ MIT IS JELENT?
JOBBA FÜHOZAMOT, AZAZ TÖBB
TAKARMÁNYT. ITT TÉRÜL MEG
ANYAGILAG A KÍMÉLETES
KASZÁLÁS! A TERMÉSZET HÁLÁJA.

– JÓ LENNE, HA VALAKI
ELMAGYARÁZNÁ? KERESSE FEL
A FALUGAZDÁSZÁT VAGY
A GYEPVÉDELMI TANÁCSADÓJÁT!
(LÁSD: 52. HÉT)

– A JOGSZABÁLY, AMI A RÉSZLETES
SZABÁLYOKAT TARTALMAZZA:
(LÁSD: 50. HÉT)

CSAK SZABÁLYOSAN!

Minden Natura 2000
gyep esetén kötelező
kialakítani búvósávot.

A kaszátlan rész
mérete: 5-10%!

Az ideális búvósáv
legalább 6 méter széles
és táblaszegélyen van.

Minden kaszálás
alkalmával változtassuk
a búvósávok helyét!

Augusztus

ÚJ KENYÉR HAVA

21

HÉTFŐ

Sámuel, Hajna

22

KEDD

Menyhért, Mirjam

23

SZERDA

Bence

24

CSÜTÖRTÖK

Bertalan

25

PÉNTEK

Lajos, Patrícia

26

SZOMBAT

Izso

27

VASÁRNAP

Gáspár

Kaszáljunk!

MINDENT A MAGA IDEJÉN...

A kaszálás ideális időpontját a fű érettsége, az időjárás és a gazdálkodó igénye/lehetősége együtt határozza meg. Ezeket a tényezőket, szempontokat ugyanakkor **TERMÉSZETVÉDELMI MEGFONTOLÁSOK** is árnyalják! Az alábbi táblázat ezekről ad vázlatos tájékoztatást.

A LEGKORÁBBI KASZÁLÁSI IDŐPONT ERŐSEN FÜGGHET A GYEPEN ÉLŐ FAJOK JELLEMZŐITŐL, VALAMINT A GYEP ADOTT ÉVI ÁLLAPOTÁTÓL.

A KASZÁLÁS BEJELENTETT IDEJÉT MÓDOSÍTHATJA, HA AZ ADOTT TERÜLETEN VÉDETT FAJOK TALÁLHATÓK!

A KASZÁLÁS IDŐBELI KORLÁTOZÁSAI	Országos védett	NZK terület	HMKÁ	MTÉT
Legkorábbi kezdés	Június 15.	-	Ex lege lápokon egyeztetendő	Változó. Részletesen lásd: 7. hét
Éjszakai munkavégzés	TILOS	TILOS	-	-
Engedély-, ill. bejelentési kötelezettség	Engedélyköteles	Bejelentésköteles (5 munkanappal előbb írásban)	-	Bejelentésköteles

AZ ENGEDÉLYKÉRÉS, ILLETVE BEJELENTÉS MÓDJÁT LÁSD: 51. HÉT

Lekaszált pusztára (Fotó: Szilágyi Ákos)

Augusztus

ÚJ KENYÉR HAVA

28 HÉTFŐ
Ágoston

 5:56

 19:33

29 KEDD
Beatrix, Erna

 5:58

 19:31

30 SZERDA
Rózsa

 5:59

 19:29

31 CSÜTÖRTÖK
Erika, Bella

 6:00

 19:27

1 PÉNTEK
Egyed, Egon

 6:02

 19:25

28. hét

2 SZOMBAT
Rebeka, Dorina

 6:03

 19:23

3 VASÁRNAP
Hilda

 6:04

 19:21

Kaszáljunk!

DE HOGYAN IS?

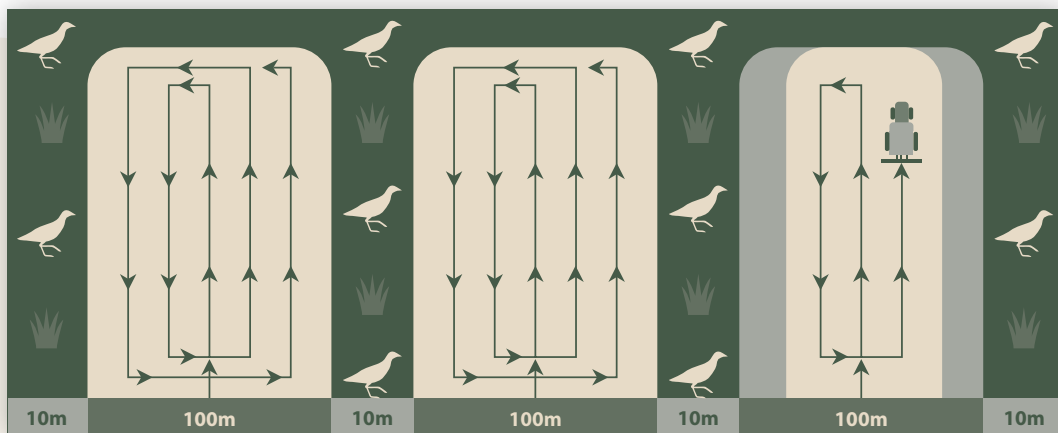
FONTOS:

A kaszálás a gyepterületeken végrehajtott legjelentősebb beavatkozás, mely során minden esetben tekintettel kell lennünk a fűben élő élőlényekre is!

MIT TEHETÜNK:

A munkavégzés ideális sebessége maximum 4-5 km/h!

KISZORÍTÓ TÉRBELI KASZÁLÁSI MENETET ALKALMAZUNK (LÁSD ÁBRA), TÉRBEN ÖSSZEFÜGGŐ MINTÁZATOT BIZTOSÍTÓ MEGHAGYOTT BÚVÓSÁVOKKAL (BŐVEBBEN: 34. HÉT)!

KASZÁLÁS MÓDJA	Országos védett	N2K terület	HMKÁ	MTÉT
Kiszorító kaszálási mód alkalmazása	Kötelező	Kötelező	Kötelező	Kötelező
Búvósávok meghagyása	Ajánlott	5-10%	-	10-15%
Széna elszállítása	30 napon belül	30 napon belül	30 napon belül	30 napon belül

Szeptember

FÖLDANYA HAVA

4

HÉTFŐ
Rozália

 6:06

 19:19

5

KEDD
Viktor, Lőrinc

 6:07

 19:17

6

SZERDA
Zakariás

 6:08

 19:15

7

CSÜTÖRTÖK
Regina

 6:10

 19:13

8

PÉNTEK
Mária, Adrienn • **KISBOLDOGASSZONY**

 6:11

 19:11

9

SZOMBAT
Ádám

 6:12

 19:09

10

VASÁRNAP
Nikolett, Hunor

 6:14

 19:07

Kaszáljunk! DE MIVEL?

TÉNY:

Gépi kaszálás esetén az élővilágra nézve legkíméletesebb megoldás a duplaképes (ún. alternáló) kasza.

A fű a kaszálás során egyszerűen eldől, vágásminősége jó, gyorsabban sarjad, és a száradása is gyorsabb.

LEHETŐSÉG SZERINT KERÜLJÜK:
A SZÁRSÉRTŐ KASZA HASZNÁLATÁT!

HA NINCS RÁ MÓD:
ALKALMAZZUNK NAGY VÁGÁSMAGASSÁGOT!

EREDMÉNY:
ÉLETEKET MENT, KÍMÉLI A PENGÉT,
GYORSABB AZ ÚJRASARJADÁS

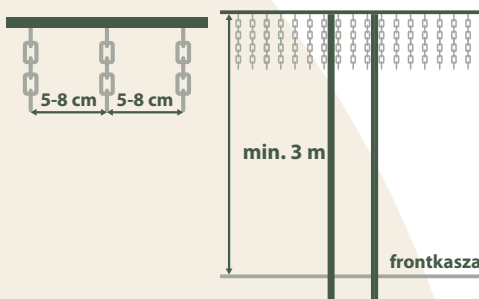
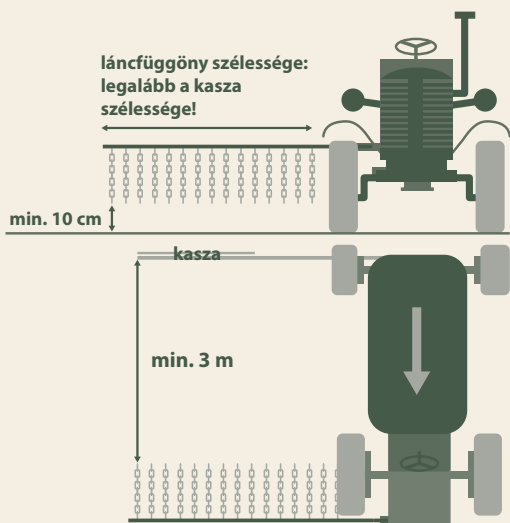
A KASZÁLÁS ESZKÖZEI	Országos védett	N2K terület	HMKÁ	MTÉT
Vadriasztó lánc	Kötelező	Kötelező	-	Kötelező
Alternáló kasza	Ajánlott	Ajánlott	-	Ajánlott
Szársértő kasza	Kerülendő	Kerülendő	-	Kerülendő

MIVEL JELENLEG KERESKEDELMI FORGALOMBAN LÁNCFÜGGÖNYÖS VADRIASZTÓ NEM KAPHATÓ, AZ ALÁBBI ÁBRÁK SEGÍTSÉGET NYÚJTANAK EGY ILYEN KIEGÉSZÍTŐ ELKÉSZÍTÉSÉHEZ.

LÁNCFÜGGÖNYÖS VADRIASZTÓ

A MEGFELELŐ ESZKÖZ:

- Minimum 3 méterrel legyen a kasza előtt!
- Szélessége haladja meg a kasza szélességét!
- Lánctávolság: 5-8 cm
- Lánchossz: max. 10 cm-re a talajfelszíntől
- Lánc súlya: legyen alkalmas a fű átfésüléséhez (ne feküdjön fel a növényzeten)

Szeptember

FÖLDANYA HAVA

11 HÉTFŐ
Teodóra

 6:15

 19:05

12 KEDD
Mária

 6:16

 19:03

13 SZERDA
Kornél

 6:18

 19:01

14 CSÜTÖRTÖK
Szeréna, Roxána

 6:19

 18:59

15 PÉNTEK
Enikő, Melitta

 6:20

 18:57

16 SZOMBAT
Edit

 6:22

 18:55

17 VASÁRNAP
Zsófia

 6:23

 18:53

Szürkés hangyaboglárka

(MACULINEA ALCON ALCON)

Láp-és mocsárréteken élő
lepke, kizárólagos tápnövénye
a kornistárnics.

MIÉRT FONTOS?
A LEPKEFAJ ELŐFORDULÁSA A TERÜLETEN
LEHETŐVÉ TESZI A MTÉT NAPPALI
LEPKE-VÉDELMI GYEP PROGRAMHOZ VALÓ
CSATLAKOZÁST.

A PROGRAM ANYAGI TÁMOGATÁST
NYÚJT A TERMÉSZETKIMÉLŐ
GAZDÁLKODÁSI MÓDOK KIALAKÍTÁSÁHOZ
ÉS FENNTARTÁSÁHOZ.
(LÁSD: 7. HÉT)

ÍGY ÓVJUK

Biztosítsuk, hogy a rajzási időszakban
(július közepétől augusztus végéig) virágzó
kornistárnics legyen az élőhelyen:

- Mozaikos kaszálással és bűvósávok
meghagyásával.
- Rajzási időszakon kívül eső kaszálással
(lásd a táblázatot)
- Kíméletes legeltetéssel, egyes területek
kihagyásával

LEHET ILYEN LEPKE A TERÜLETEMEN?

KERESSEN RÁ A WWW.NATURA.2000.HU

OLDALON, VAGY LÉPJEN

KAPCSOLATBA A GYTSZ

MUNKATÁRSAIVAL -

LÁSD: 52. HÉT

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.
HERNYÓ						B	IMÁGÓ	I/P	P/H	HERNYÓ	

■ Előfordulás (P=pete, H=hernyó, B=báb, I=imágó)

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

Szeptember

FÖLDANYA HAVA

18 HÉTFŐ
Diána

 6:24

 18:51

19 KEDD
Vilhelmina

 6:26

 18:49

20 SZERDA
Friderika

 6:27

 18:47

21 CSÜTÖRTÖK
Máté, Mirella • **SZENT MÁTÉ**

 6:28

 18:45

22 PÉNTEK
Móric

 6:30

 18:43

23 SZOMBAT
Tekla • **ŐSZI NAPÉJEGYENLŐSÉG**

 6:31

 18:41

24 VASÁRNAP
Gellért, Mercédesz

 6:32

 18:39

Kézi kaszálás

AZ UTOLSÓ SZÁLIG

Forrás: Fortépan

TUDTA?
A KÉZI KASZA ELTŰNÉSE
NEM CSAK HAGYOMÁNYAINK
SORVADÁSA MIATT SAJNÁLATOS,
DE AZÉRT IS, MERT A FŰVES
ÉLŐHELYEK ÖKOLÓGIAI
RENDSZEREIBEN JÓVAL KEVESEBB
KÁRT TETT AZ ŐSI MÓDSZER.

Ma már alig találni embert, ki értene a módját, pedig egykoron tekintélye volt a jó kaszásnak. A kaszálás elsajátítása ráadásul a felnőtté válás egyik jelképe is volt. Maga a szerszám is komoly megbecsülésnek örvendett, mert amilyen egyszerűnek tűnik, beállítása, fenése, használata annyira nagy gyakorlatot kíván.

Szeptember

FÖLDANYA HAVA

25 HÉTFŐ
Eufrozina, Kende

 6:34

 18:36

26 KEDD
Jusztina

 6:35

 18:34

27 SZERDA
Adalbert

 6:36

 18:32

28 CSÜTÖRTÖK
Vencel

 6:38

 18:30

29 PÉNTEK
Mihály

 6:39

 18:28

30 SZOMBAT
Jeromos

 6:41

 18:26

1 VASÁRNAP
Malvin

 6:42

 18:24

Szénacsinálók

REND A LELKE...

Forrás: Fortepan

ÉRDEKESSÉG
A MEZEI SZÉNALOPÁS ORSZÁGSZERTE GYAKORI CSELEKMÉNY
VOLT A SZÁZADOK FOLYAMÁN.

A MEGBÍZOTT SZÉNAŐRÖK MUNKÁJA NEM VOLT EGYSZERŰ,
PL. A 16-17. SZÁZADBAN A HADAK GYAKORI VONULÁSA MIATT
AZ ORSZÁG NAGYOBB RÉSZÉN LEHETETLENNEK BIZONYULT
A RÉTEK ÉS SZÉNAFÜVEK VÉDELME.

Az **abora** néven ismert, oldalfal nélküli, emelhető-süllyeszthető tetős szénatároló a történelmi Magyarország területéről terjedt el az Alföld egyes részeire.

2 HÉTFŐ
Petra

 6:43

 18:22

3 KEDD
Helga

 6:45

 18:20

4 SZERDA
Zorka, Ferenc • **ÁLLATOK VILÁGNAPJA**

 6:46

 18:18

5 CSÜTÖRTÖK
Aurél

 6:47

 18:16

6 PÉNTEK
Brúnó, Renáta • **NEMZETI GYÁSZNAP**

 6:49

 18:14

7 SZOMBAT
Amália

 6:50

 18:12

8 VASÁRNAP
Koppány

 6:52

 18:10

Réti angyalgyökér

(ANGELICA PALUSTRIS)

Akár 150 cm magasra nő, az ernyősök jellegzetes formáját mutató (pl. a felmagzó sárgarépára hasonlító) növény.

Levelei fogazottak, virágzata fehér. Kétéves növény, a kelés évében nem virágzik.

HOL NŐ?

NYIRKOS, ÜDE HELYEKEN ÉL: LÁPRÉTEK, LÁPI MAGASKÓRÓSOK, MAGASSÁSOSOK-ZOMBÉKOSOK, FÜZLÁPOK SZEGÉLYEIN. A TARTÓS KISZÁRADÁST NEM TŰRI. A TERMŐHELYÉNEK BECSERJESÉDESE VAGY NÁDDAL, ÖZÖNFAJOKKAL VALÓ BORÍTOTSÁGA VISSZASZORÍJTJA.

MIÉRT FONTOS?
RITKA! HAZÁNKBAN EGYEDÜL A NYÍRSÉGBEN FORDUL ELŐ. OTT IS CSAK FOLTSZERŰEN.

ÍGY ÓVJUK

A rétek, lápok megfelelő vízellátása, valamint a hagyományos rétgazdálkodás (kíméletes kaszálás vagy legeltetés) alapvető igénye. Évi egyszeri kaszálás megengedett, egyes foltok kihagyása segíti a növény az évi magjainak beérését, így az állomány fennmaradását.

Élőhelyének kiszáradását vagy tápanyagokkal való feldúsulását (trágyázás, műtrágyázás) nem bírja, ezért (is) kerülni kell.

JAN.	FEBR.	MÁR.	ÁPR.	MÁJ.	JÚN.	JÚL.	AUG.	SZEPT.	OKT.	NOV.	DEC.
------	-------	------	------	------	------	------	------	--------	------	------	------

■ Területkezelésre nem javasolt időszak

LEHET ILYEN NÖVÉNY A TERÜLETEMEN?

KERESSEN RÁ A WWW.NATURA.2000.HU OLDALON, VAGY
LÉPJEN KAPCSOLATBA A GYTSZ MUNKATÁRSAIVAL – LÁSD: 52. HÉT

9

HÉTFŐ
Dénes

 6:53
 18:08

10

KEDD
Gedeon

 6:54
 18:06

11

SZERDA
Brigitta, Gitta

 6:56
 18:04

12

CSÜTÖRTÖK
Miksa

 6:57
 18:02

13

PÉNTEK
Kálmán, Ede

 6:59
 18:01

14

SZOMBAT
Helén

 7:00
 17:59

15

VASÁRNAP
Teréz, Rézi

 7:02
 17:57

Fehér akác

(*ROBINIA PSEUDOACACIA*)

MIÉRT VESZÉLYES? ?

Rendkívül agresszívan terjed, zárt állományainak kialakulása teljesen elnyomja az ott élő többi növényt.

Évtizedes nitrogén-felhalmozásának következménye, hogy közelükben a néhány nitrogénkedvelő gyomnövény kivételével minden kipuuszul.

FIGYELEM!
A VEGYSZERES KEZELÉS
A TERÜLET VÉDETTSÉGÉTŐL
FÜGGŐEN ENGEDÉLYKÖTELES
TEVÉKENYSÉG LEHET!

BŐVEBBEN

✗ HOGYAN NE KEZELJÜK?

Hajtásait visszavágva még intenzívebb sarjképzéssel reagál, így mechanikai védekezés (kivágás, kitépés, letörés) nem javasolt!

✓ HOGYAN VÉDEKEZZÜNK?

A legbiztosabb megoldás az első csemeték legeltetéssel való eltávolítása. Ha a területen (vagy környezetében) már kifejlett akácfák, fasorok, vagy ültetvények vannak, akkor folyamatosan számolnunk kell újabb csemeték megjelenésével.

A megfelelően elvégzett kezelést követően az első évben drasztikusan csökkenhet a területen lévő állomány, azonban ilyenkor nem szabad abbahagyni a védekezést, mert hamar újulhat a földben lévő magkészletből.

16 HÉTFŐ
Gál

 7:03
 17:55

17 KEDD
Hedvig

 7:04
 17:53

18 SZERDA
Lukács

 7:06
 17:51

19 CSÜTÖRTÖK
Nándor

 7:07
 17:49

20 PÉNTEK
Vendel

 7:09
 17:48

21 SZOMBAT
Orsolya

 7:10
 17:46

22 VASÁRNAP
Előd

 7:12
 17:44

Pásztorkodás

KÖZEL A TERMÉSZETHEZ

Forrás: Fortepan

*„JAJ ISTENEM, MÉRT IS
LETTEM EGY BÁRÓNAK
LEÁNYA, MÉRT NEM LETTEM,
MÉRT NEM LETTEM
JUHÁSZLEGÉNY BABÁJA.”*

A népi tudás – így a pásztoroké is – az évszázadok során elértéktelenedett. Az átlagember pedig ezzel párhuzamosan került mind távolabb a természettől. A megmaradt maroknyi pásztorközösség tudása manapság kezd felértékelődni, s mindinkább erősödik az a vélemény, hogy ez a tudáskincs korántsem idejétmúlt. Olyannyira, hogy a hagyományos ökológiai tudás jelentősége ma már egyetemi tananyag...

23

HÉTFŐ

Gyöngyi • **NEMZETI ÜNNEP**

 7:13
 17:42

24

KEDD

Salamon

 7:15
 17:40

25

SZERDA

Blanka, Bianka

 7:16
 17:39

26

CSÜTÖRTÖK

Dömötör • **SZENT DÖMÖTÖR (BEHAJTÁS)**

 7:18
 17:37

27

PÉNTEK

Szabina

 7:19
 17:35

28

SZOMBAT

Simon, Szimonetta

 7:21
 17:34

29

VASÁRNAP

Nárcisz • **TÉLI IDŐSZÁMÍTÁS KEZDETE**

 6:22
 16:32

Állatok veszélyben

MOST MIT TEGYEK?

**HA SÉRÜLT,
LEGYENGÜLT,
ELPUSZTULT ÁLLATOT
VAGY FÉSZEKALJAT/
TOJÁST TALÁL:**

MIELŐTT CSELEKSZIK:

A LEGJOBB, AMIT TEHET, HA ÉRTEŚÍTI A MAGYAR MADÁRTANI ÉS TERMÉSZETVÉDELMI EGYESÜLETET ILLETVE A TERMÉSZETVÉDELMI ŐRSZOLGÁLATOT (LÁSD: 51. HÉT)! A SZAKEMBEREK TUDNAK SEGÍTENI A HELYES DÖNTÉS MEGHOZATALÁBAN.

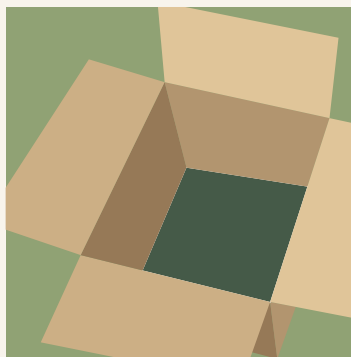
NEM ÁRT TUDNI:

A SÉRÜLT ÁLLATOK RÁNK IS VESZÉLYT JELENTHETNEK, HA MEGKÖZELÍTJÜK ŐKET! MÁR EGY KISEBB RAGADOZÓ MADÁR IS KÉPES KOMOLY SÉRÜLÉST OKOZNI, NEM BESZÉLVE EGY GÓLYÁRÓL!

TIPP

Kaszáláskor a vadriasztó lánc életet menthet!
(Lásd: 36. hét)

Többet szeretne tudni erről?

November

ENYÉSZET HAVA

30 HÉTFŐ
Alfonz

 6:24

 16:30

31 KEDD
Farkas

 6:25

 16:29

1 SZERDA
Marianna • **MINDENSZENTEK**

 6:27

 16:27

2 CSÜTÖRTÖK
Achilles • **HALOTTAK NAPJA**

 6:28

 16:26

3 PÉNTEK
Győző, Bálint

 6:30

 16:24

4 SZOMBAT
Károly

 6:31

 16:23

5 VASÁRNAP
Imre

 6:33

 16:21

Keskenylevelű ezüstfa

(*ELEAGNUS ANGUSTIFOLIA*)

MIÉRT VESZÉLYES? ?

Rendkívül agresszívan terjed, zárt állományainak kialakulása teljesen elnyomja az ott élő többi növényt, ami az egész élőhely leromlásához, átalakulásához vezet.

A faj természetvédelmi szempontból elsősorban gyepterületeken okoz problémát. Gazdálkodói szempontból a gyomnövények megjelenése jelent gondot.

✓ HOGYAN VÉDEKEZZÜNK?

LEGELTETÉSSSEL. KÜLÖNÖSEN A HÁZI BIVALY ÉS A MAGYAR SZÜRKE MARHA JELENLÉTE HATÉKONY. A LEGELTETÉSSSEL FELKOPASZTOTT ÁLLOMÁNYT

**(1) KIVÁGJUK ÉS ELSZÁLLÍTJUK A TERÜLETRŐL
+ KÉSŐBBI SZÁRZÚZÁS, LEGELTETÉS**

**(2) HAGYJUK, HOGY AZ ÁLLATOK TOVÁBB
RÁGJÁK, TÖRDELJÉK AZOKAT.**

A KEZELÉS SIKERES VOLT HA:

a területet járják a legelő állatok, akkor az egyesével álló példányok körül nem fognak újabbak erőre kapni, és így nem tudják az egész legelőt elfoglalni, és szép lassan kiszorulnak a gyepről.

BŐVEBBEN

November

ENYÉSZET HAVA

6 HÉTFŐ
Lénárd

 6:34

 16:20

7 KEDD
Rezső

 6:36

 16:18

8 SZERDA
Zsombor

 6:37

 16:17

9 CSÜTÖRTÖK
Tivadar

 6:39

 16:16

10 PÉNTEK
Réka

 6:40

 16:14

11 SZOMBAT
Márton • **SZENT MÁRTON**

 6:42

 16:13

12 VASÁRNAP
Jónás, Renátó

 6:43

 16:12

Megöl a mérreg!

ÁLLATOK MÉRGEZÉS ÁLTALI PUSZTULÁSA

Sokáig élt az a tévhit, hogy a ragadozó madarak kártevők. **Ez nem így van!**
(Bővebben: 18. hét)

Ennek máig tartó folyamánya, hogy évente védett és fokozottan védett madarak
(és más állatok) tömegei pusztulnak el **szándékos mérgezés** következtében!

E jelentős természetvédelmi károkozás akár 5 év börtönbüntetést
is jelenthet az elkövetőnek!

Ma már speciális keresőkutyák segítenek a kihelyezett csalik felkutatásában.

Réti sas (Fotó: Szilágyi Attila)

FIGYELEM!
A CSALÉTEKKÉNT
KIHELYEZETT MÉRGEK
AZ EMBERRE IS
VESZÉLYESEK LEHETNEK!

Ha gyanús húscafatokat/belsősegeket, vagy mérgezésre utaló jeleket mutató élő/elpusztult állatot talál, azonnal értesítse a Magyar Madártani Egyesületet (30/525-40-71, mergezes@mmme.hu), vagy a HNPi természetvédelmi őrszolgálatát. **(Lásd: 51. hét)**

Mindent
a ragadozómadár-
mérgezésekről:

November

ENYÉSZET HAVA

13 HÉTFŐ
Szilvia

 6:45

 16:10

14 KEDD
Aliz

 6:46

 16:09

15 SZERDA
Albert, Lipót

 6:48

 16:08

16 CSÜTÖRTÖK
Ödön

 6:49

 16:07

17 PÉNTEK
Hortenzia, Gergő

 6:51

 16:06

18 SZOMBAT
Jenő

 6:52

 16:05

19 VASÁRNAP
Erzsébet, Zsóka

 6:54

 16:04

Mirigyes bálványfa

(*AILANTHUS ALTISSIMA*)

MIÉRT VESZÉLYES? ?

Rendkívül agresszívan terjed, biológiai úton gátolja a környező növényzet fejlődését.

Árnyékolással és a talaj nitrogénszintjének dúsításán keresztül alakítja át a meghódított terület növényközösségét.

FIGYELEM!

A VEGYSZERES KEZELÉS A TERÜLET VÉDETTségÉTŐL FÜGGŐEN ENGEDÉLYKÖTELES TEVÉKENYSÉG LEHET!

BŐVEBBEN

✗ HOGYAN NE KEZELJÜK?

Hajtásait visszavágva még intenzívebb sarjképzéssel reagál, így mechanikai védekezés (kivágás, kitépés, letörés) nem javasolt!

✓ HOGYAN VÉDEKEZZÜNK?

Kizárólag vegyszeres úton lehetséges!

A beavatkozás évente szükséges: az injektálás május és október között bármikor elvégezhető.

A hatékony kezelés időtartama legalább 3 év.

(A csíranövények eltávolításának legegyszerűbb módja a földből való kiásás és eltávolítás a területről, majd későbbi elégetés.)

November

ENYÉSZET HAVA

20 HÉTFŐ
Jolán

 6:55

 16:03

21 KEDD
Olivér

 6:56

 16:02

22 SZERDA
Cecília

 6:58

 16:01

23 CSÜTÖRTÖK
Kelemen

 6:59

 16:00

24 PÉNTEK
Emma, Virág

 7:01

 15:59

25 SZOMBAT
Katalin, Katinka

 7:02

 15:59

26 VASÁRNAP
Virág

 7:03

 15:58

NYILAS
11.23-12.21.

2023 • 47. HÉT

Belvíz

KICSIT TÖBB LETT... MARADHAT?

Mára sok gazdálkodó belátta, hogy a belvíz nem feltétlenül ellenség. Ha kérdései vannak a belvíz gazdálkodói hasznáról, keresse meg a Gyepvédelmi Tanácsadó Szolgálat munkatársait.
(Lásd: 52. hét)

FONTOS:
**NATURA 2000-ES GYEPTERÜLETRŐL
A BELVÍZ ELVEZETÉSE TILOS!**

FONTOS!
**A 2023-BAN INDULÓ KAP 23-27
TÁMOGATÁSI RENDSZER KERETÉN BELÜL
A BELVIZES FOLTOK TÁMOGATHATÓVÁ
FOGNAK VÁLNI –
ELŐRE LÁTHATÓLAG 2025-TŐL!**

- A belvíz elleni harc (vízelvezetés) nyomán a táj szárazabbá vált.
- Ma már nem a víz elvezetése, hanem annak visszatartása a cél!
- A belvizes foltok idővel hozamnövekedést is eredményezhetnek.

Belvízfolt: madárpáricsom (Fotó: Szilágyi Attila)

November

ENYÉSZET HAVA

27 HÉTFŐ

Virgil

 7:05

 15:57

28 KEDD

Stefánia

 7:06

 15:56

29 SZERDA

Taksony

 7:07

 15:56

30 CSÜTÖRTÖK

András, Andor

 7:08

 15:55

1 PÉNTEK

Elza • **A HORTOBÁGYI „PUSZTA” VILÁGÖRÖKSÉG NAPJA**

 7:10

 15:55

2 SZOMBAT

Melinda, Vivien

 7:11

 15:54

3 VASÁRNAP

Ferenc, Olívia

 7:12

 15:54

NYILAS
11.23-12.21.

2023 • 48. HÉT

Aranyvessző fajok (SOLIDAGO SP.)

MIÉRT VESZÉLYES? ?

Rendkívül agresszívan terjed, zárt állományainak kialakulása teljesen elnyomja az ott élő többi növényt, ami az egész élőhely leromlásához, átalakulásához vezet.

A KEZELÉS SIKERES VOLT HA:
A KEZELÉST KÖVETŐEN
DRASZTIKUSAN CSÖKKENT
A TERÜLET FERTŐZÖTTSÉGE.

A VÉDEKEZÉST EBBEN AZ ESETBEN
SEM SZABAD ABBAHAGYNI,
MERT HAMAR KIÚJULHAT
A FÖLDEN LÉVŐ MAGKÉSZLETBŐL
AZ ÁLLOMÁNY.

BŐVEBBEN

✗ HOGYAN NE KEZELJÜK?

Az évi egy alkalommal, virágzás előtt végzett kaszálás nem alkalmas az aranyvessző fajok visszaszorítására, sőt, a terjedésüket is elősegítheti!

✓ HOGYAN VÉDEKEZZÜNK?

1. Kaszálás

Évente két alkalommal, rendszeresen. Első kezelés: virágzás és magérlelés között; második kezelés: vegetációs időszakon kívül. A levágott növényi részek eltávolítása szükséges!

2. Szárazítás

Cserjékkel elegyes állományok esetében, évente két alkalommal, a kaszálással megegyező időpontokban, 2–3 éven át. A cserjék visszaszorulása után át kell térni kaszálásra. A levágott növényi részek eltávolítása szükséges!

3. Legeltetés

Szárazítás vagy kaszálás virágzás idején, azt követően folyamatos legeltetés. Legideálisabb állatállomány: szürke marha vagy bivaly.

4. Árasztás

Rendszeres, időszakos vízborítás: az aranyvessző fajok nem bírják az elárasztást, de ez a módszer csak olyan élőhelyek esetében alkalmazható, melyeknél természetes az időnként megjelenő víztöbblet.

December

ÁLOM HAVA

4

HÉTFŐ

Borbála, Barbara • **SZENT BORBÁLA**

 7:13
 15:54

5

KEDD

Vilma • **A TALAJ VILÁGNAPJA**

 7:14
 15:53

6

SZERDA

Miklós • **SZENT MIKLÓS**

 7:16
 15:53

7

CSÜTÖRTÖK

Ambrus

 7:17
 15:53

8

PÉNTEK

Mária

 7:18
 15:53

9

SZOMBAT

Natália

 7:19
 15:52

10

VASÁRNAP

Judit

 7:20
 15:52

NYILAS
11.23-12.21.

2023 • 49. HÉT

Jogszabályok jegyzéke

TÖRVÉNYEK	<p>A természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény:</p> 	<p>A vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint a vadászatról szóló 1996. évi LV. törvény:</p> 	
KORMÁNYRENDELETEK	<p>Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet:</p> 	<p>A NATURA 2000 gyepterületek fenntartásának földhasználati szabályairól szóló 269/2007. (X. 18.) Korm. rendelet:</p> 	<p>A védett és fokozottan védett életközösségekre vonatkozó korlátozásokról és tilalmakról szóló 67/1998. (IV. 3.) Korm. rendelet:</p>
	<p>A természet védelmét szolgáló egyes támogatásokra, valamint kártalanításra vonatkozó részletes szabályokról szóló 276/2004. (X. 8.) Korm. rendelet:</p> 	<p>Az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről szóló 408/2016. (XII. 13.) Korm. rendelet:</p> 	
MINISZTERI RENDELETEK	<p>A védett és a fokozottan védett növény- és állatfajokról, a fokozottan védett barlangok köréről, valamint az Európai Közösségben természetvédelmi szempontból jelentős növény- és állatfajok közzétételéről szóló 13/2001. (V. 9.) KöM rendelet:</p> 	<p>2/2002. (I. 23.) KöM-FVM együttes rendelet az érzékeny természeti területekre vonatkozó szabályokról:</p> 	<p>A fokozottan védett növény-, illetve állatfajok élőhelyén és élőhelye körüli korlátozás elrendelésének részletes szabályairól szóló 12/2005. (VI. 17.) KvVM rendelet:</p>
	<p>61/2009. (V. 14.) FVM rendelet az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból nyújtott agrár-környezetgazdálkodási támogatások igénybevételének részletes feltételeiről:</p> 	<p>Az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekkel érintett földrészeletről szóló 14/2010. (V. 11.) KvVM rendelet:</p> 	
EURÓPAI UNIÓS JOGSZABÁLYOK	<p>Az Európai Parlament és a Tanács 1143/2014/EU (2014. X. 22.) rendelete az idegenhonos inváziós fajok betelepítésének vagy behurcolásának és terjedésének megelőzéséről és kezeléséről:</p> 	<p>A Tanács 2009/147/EK (2009. XI. 30.) sz. irányelve a vadon élő madarak védelméről:</p> 	<p>A Tanács 92/43/EK (1992. 05. 21.) sz. irányelve a természetes élőhelyek, valamint a vadon élő állat- és növényvilág védelméről:</p>

December

ÁLOM HAVA

11 HÉTFŐ
Árpád

 7:21
 15:52

12 KEDD
Gabriella

 7:22
 15:52

13 SZERDA
Luca, Otília • **LUCA NAPJA**

 7:22
 15:52

14 CSÜTÖRTÖK
Szilárda

 7:23
 15:52

15 PÉNTEK
Valér

 7:24
 15:53

16 SZOMBAT
Etelka, Aletta

 7:25
 15:53

17 VASÁRNAP
Lázár, Olimpia

 7:25
 15:53

NYILAS
11.23-12.21.

2023 • 50. HÉT

Hatóságok jegyzéke

NATURA2000, ORSZÁGOS JELENTŐSÉGŰ VÉDETT TERMÉSZETI TERÜLETEKKEL KAPCSOLATOS ÜGYEK: Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztályok (Kormányhivatal)

Hajdú-Bihar: 	Jász-Nagykun-Szolnok: 	Szabolcs-Szatmár-Bereg:
--	---	--

MINISZTERI VÍZJOGI ÜZEMELTETÉSI ENGEDÉLYEZÉS ÉS EGYÉB VÍZÜGYI ELJÁRÁSOK (pl. csatornák, vízvisszatartás, kutak):

Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (FETIVIZIG), Nyíregyháza: 	Tiszántúli Vízügyi Igazgatóság (TIVIZIG), Debrecen: 	Közép-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság (KÖTIVIZIG), Szolnok:
Észak-magyarországi Vízügyi Igazgatóság (ÉMIVIZIG), Miskolc: 	Körös-vidéki Vízügyi Igazgatóság (KÖVIZIG), Gyula: 	

TÁMOGATÁSI PROGRAMOK:

Agrár- és Vidékfejlesztést Támogató Főosztályok (Kormányhivatal)			Agrárügyi Főosztályok (Kormányhivatalok)		
Hajdú-Bihar: 	Jász-Nagykun-Szolnok: 	Szabolcs-Szatmár-Bereg: 	Hajdú-Bihar: 	Jász-Nagykun-Szolnok: 	Szabolcs-Szatmár-Bereg:

TERMÉSZETVÉDELMI KEZELŐ:

Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság elérhetőségei: 	Természetvédelmi Őrszolgálat: 	Tájékoztató a kaszálás bejelentés-kötelezettségről:
Kérelem villanypásztor telepítéséhez HNPI-től bérelt területen: 	A HNPI vagyongazdálkodásában lévő gyepterületek gazdasági hasznosításának természetvédelmi szabályzata: 	

ENGEDÉLYKÖTELES TEVÉKENYSÉGEK GYEPTERÜLETEKEN

ORSZÁGOS VÉDETT TERÜLETEN	NATURA 2000 TERÜLETEN
Gyep feltörése, felújítása, felülvetése, öntözése, legeltetése, kaszálása, trágyázása, lecsapolása, égetése, vegyszeres kezelése, karám létesítése gyepterületen. Továbbá: cserjeirtás és fa kivágása, telepítése (ha nem erdészeti tv. hatálya alá tartozik).	Gyep feltörése, felülvetése, faültetvény nyírása, nád irtása, téli legeltetés. Továbbá: cserjeirtás és fa kivágása, telepítése (ha nem erdészeti tv. hatálya alá tartozik).

ENGEDÉLYEZŐ HATÓSÁGOK

Tevékenység helye szerint illetékes Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya	Több illetékességi területre kiterjedő tevékenység esetén: a Pest Megyei Kormányhivatal Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Főosztálya	Helyi jelentőségű védett természeti terület esetén: az érintett település jegyzője.
--	---	---

December

ÁLOM HAVA

18 HÉTFŐ
Augustza

 7:26
 15:53

19 KEDD
Viola

 7:27
 15:54

20 SZERDA
Teofil

 7:27
 15:54

21 CSÜTÖRTÖK
Tamás • **TÉLI NAPFORDULÓ**

 7:28
 15:55

22 PÉNTEK
Zénó

 7:28
 15:55

23 SZOMBAT
Viktória

 7:29
 15:56

24 VASÁRNAP
Ádám, Éva

 7:29
 15:56

NYILAS
11.23-12.21.

2023 • 51. HÉT

Gyepvédelmi Tanácsadó Szolgálat

A Kárpát-medence gyepes élőhelyei, az ún. pannon gyepes nem csak kiváló minőségű takarmánnyal ajándékozzák meg a gazdálkodót, de jelentős és védelemre szoruló természeti értékeket is hordoznak.

A Gyepvédelmi Tanácsadó Szolgálat (GYTSZ) feladata a természetvédelem és a gazdálkodó érdekeinek összehangolása és a gyepgazdálkodást folytatók szakmai támogatása ezeken a területeken. A GYTSZ nem szervezet, hanem szakemberek országos csoportja.

TANÁCSOT ADUNK TERMÉSZETBARÁT GYEPGAZDÁLKODÁS MEGVALÓSÍTÁSÁHOZ.

Forduljon hozzánk bizalommal telefonon vagy e-mailen!

Személyes találkozó – AKÁR TEREPEEN IS – előre egyeztetett időpontban lehetséges

TOVÁBBI SZOLGÁLTATÁSAINK:

gazdanapok, workshopok szervezése
gyepgazdálkodóknak, kiadványok készítése

**GYEPVÉDELMI
TANÁCSADÓK
ELÉRHETŐSÉGEI
(országosan)**

Kövessen minket a Facebookon is:
 Grassland-HU

A GYTSZ a GRASSLAND-HU LIFE Integrált Projekt keretében alakult meg a Herman Ottó Intézet vezetésével. A program együttműködő partnere a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság is.

December

ÁLOM HAVA

25 HÉTFŐ
Eugénia • **KARÁCSONY**

 7:30

 15:57

26 KEDD
István • **KARÁCSONY**

 7:30

 15:57

27 SZERDA
János • **SZENT JÁNOS APOSTOL**

 7:30

 15:58

28 CSÜTÖRTÖK
Kamilla • **APRÓSZENTEK**

 7:31

 15:59

29 PÉNTEK
Tamás, Tamara

 7:31

 16:00

30 SZOMBAT
Dávid

 7:31

 16:01

31 VASÁRNAP
Szilveszter

 7:31

 16:01

BAK
12.22-01.20.

2023 • 52. HÉT

A LIFE IP GRASSLAND-HU (LIFE17IPE/HU/000018) projekt az Európai Unió LIFE Programjának támogatásával valósul meg.

Az Európai Unió
társfinanszírozásával

GRASSLANDHU

A kiadvány tartalmáért kizárólag a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóság felelős, és nem feltétlenül tükrözi az Európai Unió véleményét.